

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Освітня програма	58254 Філологія (українська мова та література)
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	58254
Назва ОП	Філологія (українська мова та література)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Максимчук Віталій Васильович, Підбуртна Діана Володимирівна, Кондратенко Наталія Василівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	26.03.2025 р. – 28.03.2025 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://shorturl.at/iDjn3>

Програма візиту експертної групи <https://shorturl.at/I6aQv>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка (далі – ЦДУ) є визнаним лідером освітньої діяльності в регіоні, постійно удосконалює освітні підходи й технології, відповідає сучасним світовим тенденціям викладання і наукової діяльності. Підготовка здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО ґрунтується на довготривалих традиціях наукової діяльності та на сформованих потужних філологічних наукових школах (В. Горпинич, В. Панченко, В. Лучик, Г. Ключек, В. Ожоган, С. Михида та ін.), вихованцями якої є знамі філологи України. ОНП Філологія (українська мова та література) підготовки докторів філософії за спеціальністю 035 Філологія відповідає місії і стратегії ЗВО, зокрема в аспекті забезпечення потреб регіону, розвитку науки та інновацій, інтеграції науки та бізнесу та в реалізації проактивної молодіжної політики. За умови пріоритетності підготовки в регіоні фахівців за освітньою галуззю знань запровадження ОНП з філології засвідчує високий рівень підготовки науково-педагогічних кадрів для роботи в різних галузях діяльності та актуалізує унікальність ОНП. Відсутність Стандарту ВО зумовила пошук оптимальних рішень для визначення компетентностей і ПРН в ОНП. Зміст освітніх компонентів ОНП представлений на високому рівні завдяки кадровому складу викладачів, співпраці з роботодавцями, академічною спільнотою та здобувачами. Щорічний перегляд ОП ґрунтується на рекомендаціях стейкхолдерів і покликаний покращити освітній процес з огляду на сучасні тенденції філології. ЗВО удосконалює внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти, зокрема на ОНП. Тематика наукових досліджень аспірантів є актуальною і сучасною, що узгоджена з науковими інтересами наукових керівників. Здобувачі демонструють високий рівень залученості в наукову діяльність і відповідний ступінь оприлюднення результатів наукових досліджень. Позитивні практики. 1. Врахування реальних потреб ринку праці та щорічні перегляди ОНП з коригуванням змісту ОК відповідно до цих потреб; системна й систематична залученість усіх зацікавлених сторін не лише до розробки, а й функціонування ОНП, зокрема роботодавців. 2. Індивідуальна освітня траєкторія має фактичну реалізацію через вибір дисциплін загальної і професійної підготовки серед щорічно оновлюваного каталогу на сайті ЗВО. Формування переліку ВК здійснюється на підставі пропозицій здобувачів і зовнішніх стейкхолдерів відповідно до наукових тем і напрямів роботи аспірантів. 3. Успішний достроковий захист дисертації на здобуття ступеня доктора філософії на третьому році навчання в аспірантурі. 4. Потужна залученість аспірантів до міжнародної наукової спільноти через участь у закордонних конференціях та стажуваннях та активне залучення їх до наукових шкіл, очолюваних науковими керівниками аспірантів. 5. Погодинна оплата роботи наукового керівництва аспірантами з розрахунку 30 годин на рік на умовах погодинної оплати в ЦДУ.

Недоліки

1. Виокремлення закладів середньої освіти як сфери працевлаштування випускників ОНП та наявність у профілі ОП в розділі "Придатність до працевлаштування" 2310.1 Професори та доценти", оскільки останнє потребує виконання додаткових вимог. 2. Відсутність тягlosti між другим і третім рівнями освіти в ЦДУ, що передбачає повну відсутність випускників другого (магістерського) рівня за напрямом 03 Гуманітарні науки 035 Філологія. 3. Відсутність в Інструкції щодо вибору ВК інформації про процедуру вибору для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО та відсутність повної інформації про зміст ВК на сайті ЗВО. 4. Майже тотожне змістове наповнення Програми фахового вступного випробування з філології «Літературознавство. Мовознавство» (Кропивницький, 2024) та Програми додаткового фахового вступного випробування з філології «Основи літературознавства та мовознавства» (Кропивницький, 2024) та змістові неточності в Програмі фахового вступного іспиту з іноземної мови (англійської) та Програмі вступного випробування «Презентація дослідницьких пропозицій і досягнень». 5. Застаріла та неактуальна інформація на сайті на сайті ЗВО: в рубриці «Гранти, стипендії, конкурси, стажування за кордоном» найсвіжішу інформацію датовано лютим 2021 р., наявні неточності в РПНД та в ОНП у розділі «Форма атестації здобувачів вищої освіти», відсутнє Положення про Комісію з етики, передбаченого Етичним кодексом університетської спільноти в ЦДУ, та оприлюднено неактуальний склад цієї комісії. 6. У нормативно-правових актах ЗВО не визначено видів академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності, що передбачено п. 7 ст. 42 ЗУ «Про освіту».

Рекомендації

1. Внести зміни до ОНП щодо сфери працевлаштування випускників ОНП, скоригувавши працевлаштування у профілі ОНП під час наступного перегляду. 2. Розглянути можливість розширення спеціальностей для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня в ЦДУ в аспекті впровадження спеціальності 035 Філологія. 3. Розмістити силабуси або РПНД з ВК на сайті ЗВО для ознайомлення здобувачів під час вибору індивідуальної освітньої траєкторії в каталозі 2025 року. 4. До початку вступної кампанії-2025 розмежувати змістове наповнення Програми додаткового фахового вступного випробування з філології «Основи літературознавства та мовознавства» та Програми фахового вступного випробування з філології «Літературознавство. Мовознавство», а також чітко визначити, вступники яких неспоріднених спеціальностей повинні складати додатковий іспит. 5. До початку вступної кампанії-2025 оновити списки літератури в Програмі додаткового фахового вступного випробування з філології «Основи літературознавства та мовознавства» та Програмі фахового вступного випробування з філології «Літературознавство. Мовознавство» та усунути змістові неточності в Програмі фахового вступного іспиту з іноземної мови (англійської) та Програмі вступного випробування «Презентація дослідницьких пропозицій і досягнень». 6. Оновити та актуалізувати застарілу інформацію на сайті ЗВО до 1 червня 2025 року. 7. До 1 липня 2025 року розробити й оприлюднити на сайті ЗВО Положення про Комісію з етики, передбачене п. 5.3.4 Етичного кодексу університетської спільноти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, та оновити склад цієї комісії. 8. До 1 липня 2025 року прописати в нормативно-правових актах ЗВО

«види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності», що передбачено п. 7 ст. 42 ЗУ «Про освіту». 9. До вересня 2026 р. посилити кадровий склад катедри доктором філологічних наук (українська мова), що уможливить формування разової спеціалізованої вченої ради для захисту дисертації аспіранта В'ячеслава Салтана.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для третього (PhD) рівня відсутній. ОНП відображає освітні потреби здобувачів третього рівня освіти і демонструє зв'язок навчання з науковою підготовкою у загальних і фахових компетентностях та ПРН. Заявлені в ОНП компетентності охоплюють методологію науки, поєднують літературознавчий і лінгвістичний компоненти філологічної освіти, містять аспекти академічної доброчесності. У ВСО зазначено, що під час розробки ОНП враховані Дублінські дескриптори, зокрема у формуванні ПРН відповідно до 8 рівня. ПРН зосереджено як на отриманні ґрунтовних знань і навичок з методології науки (ПРН 2, 6, 10, 11, 12), так і безпосередньо на опануванні філологічних методів і підходів (ПРН 1, 4, 5, 8, 9) та викладанні філологічних дисциплін у ЗВО (ПРН 3, 7). Основними векторами підготовки докторів філософії за представленими ПРН є літературознавство, мовознавство, методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі, методологія наукових досліджень, презентація результатів дослідження та академічна доброчесність. ПРН повною мірою задовольняють вимоги до здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт відсутній, в ОНП враховано Національний класифікатор України: Класифікатор професій (ДК 003:2010, зі Зміною № 10 від 25.10.2021). ОНП не передбачає присвоєння професійної кваліфікації. Випускники ОНП можуть працювати у державних і приватних установах та організаціях; закладах МОН України та інших галузевих міністерств: закладах вищої освіти різних форм власності, наукових установах, закладах післядипломної освіти, закладах фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти, загальної середньої освіти. Під час зустрічей ЕГ з випускниками ОП було підтверджено визначені напрями працевлаштування, зокрема викладання в закладах вищої освіти та професійної (професійно-технічної) освіти (відокремлений структурний підрозділ Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка «Фаховий коледж "Альма-матер. Плюс"», Гімназія імені Олени Журливої; Кропивницький будівельний фаховий коледж). У переліку професій в ОНП зазначено: 2310 Викладач університету та інших закладів вищої освіти; 2310.1 Професори та доценти; 2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів; 2320 Викладачі середніх навчальних закладів; 2451.1 Літературознавці; 2451.2 Письменники, редактори та журналісти; 2444.1 Науковий співробітник (філологія); 2444.1 Наукові співробітники (філологія, лінгвістика, переклади); 2444.2 Філологи, лінгвісти, перекладачі та усні перекладачі. Серед наведених кваліфікацій відсутні викладачі закладів загальної середньої освіти, що є цілком логічним, проте виникає певна суперечність з визначеними сферами працевлаштування. Зміст ОНП скерований на здобуття загальнонаукових (дослідницьких) і фахових філологічних компетентностей. ФК і ПРН також не передбачають підготовку здобувачів у закладах середньої освіти. ЕГ рекомендує уточнити сферу потенційного працевлаштування в ОНП, зокрема усунувши заклади середньої освіти та скоригувавши у профілі ОНП в розділі "Придатність до працевлаштування" 2310.1 Професори та доценти, оскільки такі посади потребують виконання додаткових вимог.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які корелюють зі стратегією розвитку ЦДУ імені Володимира Винниченка 2022–2026 років (<https://surl.li/rxdvsh>), яка спрямована на комплексну підготовку конкурентоспроможних фахівців, здатних жити й творити в інформаційному суспільстві, глобальному світовому середовищі; та Місії ЦДУ, що полягає у сприянні модернізації українського суспільства через надання високоякісних освітніх послуг і реалізацію інноваційних наукових досліджень, підготовку конкурентоздатних фахівців для освітньої та інших галузей із високим рівнем загальної та професійної компетентності, інтелектуальної активності, соціальної відповідальності, поширення наукових знань, культурно-просвітницьку діяльність, збереження та примноження кращих традицій університетської освіти, формування інтелектуального, соціального та духовного капіталу суспільства, готового до викликів майбутнього сприянні модернізації українського суспільства через надання високоякісних освітніх послуг. ОНП відповідає Місії, оскільки вона скерована на формування у здобувачів необхідних компетентностей для успішної професійної діяльності в умовах сучасного ринку праці. Завдання ОНП узгоджуються із завданнями ЦДУ, визначеними Статутом (<https://surl.li/ngogxt>), наказом МОН № 62 від 17.01.25, зокрема з надання освітніх послуг з підготовки висококваліфікованих фахівців для задоволення потреб України. Перегук між місією ЗВО та метою ОНП знаходимо в конкретизації філологічних векторів підготовки висококваліфікованих фахівців у контексті скерування ОП на потреби бізнесу регіону, розвиток науки та інновацій, інтеграцію науки та бізнесу та в реалізації проактивної молодіжної політики. На зустрічі з керівництвом ЗВО ЕГ переконалася, що ОНП посідає чільне місце в системі гуманітарної освіти в регіоні, зокрема впровадження ОНП зумовлено актуальною потребою підготовки докторів філософії саме з української мови та літератури з огляду на збройну агресію РФ проти України і розташуванням ЗВО в регіоні, що конче потребує популяризації і підтримки української філології саме в межах галузі гуманітарних наук, зважаючи на потужну підготовку в ЦДУ за освітнім напрямом (014 – середня освіта). ОНП має свою чітку орієнтацію й спрямована на забезпечення підготовки докторів філософії за спеціальністю 035 Філологія, здатних розв'язувати комплексні проблеми, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-педагогічну діяльність, спрямовану на підготовку кадрів вищої кваліфікації. Програма, на думку ЕГ, є унікальною, оскільки кожний її компонент демонструє поєднання освітнього (філологічного) та наукового складників з регіональним контекстом, що зумовлено потребою підготовки науковців і викладачів ЗВО в галузі української філології. Отже, цілі програми є чіткими, а також такими, що конкретизують стратегічні лінії діяльності ЦДУ.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Цілі ОНП є напрацюваннями не лише проектної групи, а й стейкхолдерів, які в різні способи долучалися до створення, обговорення й удосконалення ОНП. Про це свідчать рецензії провідних фахівців у галузі філології та практиків, зокрема Дмитрука В. І. («Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»); Кушлик О. П., (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); Лещенко Е. В., (департамент освіти й науки Кіровоградської обласної військової адміністрації); Поліщук В. Т. (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького); Руснак І. Є. (Київський столичний університет імені Бориса Грінченка). У зустрічах з ЕГ взяли участь рецензенти – представники академічної спільноти (В.Т. Поліщук та І.Є. Руснак), які схарактеризували свої пропозиції щодо покращення ОНП. Виступи на відкритій зустрічі переконали ЕГ у живій зацікавленості освітянської спільноти змістом ОНП, її цілями й ПРН. Усі респонденти підтвердили свою безпосередню участь у формуванні додаткових компетентностей і ПРН цієї ОНП. Так, після умовної (відкладеної) акредитації ОНП в 2024 р. програму було переглянуто, зокрема уведено до групи розробників ОНП д.ф.н, доц. О. Л. Кирилюк та аспірантів (О. Івашина). Обговорення шляхів удосконалення передбачало введення нових ОК (ОК 6 Комунікативна лінгвістика) та уточнення змісту ОК (ОК 5), які відповідають інтересам здобувачів та тенденціям сучасної науки. Загалом на сайті ЦДУ представлено ОНП, оновлення яких відбувалось щороку з 2020 р. (<https://surl.li/jmhosp>). Роботодавці також висловили свою зацікавленість в оновленні ОНП та зазначили, що безпосередню беруть участь у цьому процесі. Так, Бабенко О.О., заст. директора ЦДАВОВУ України, запропонував ВК, пов'язаний з роботою в архівах. Під час роботи з ОНП було враховано пропозиції зовнішніх стейкхолдерів: Кіровоградської обласної організації Національної спілки письменників України, Літературно-меморіального музею І.Карпенка-Карого, Меморіального музею М.Кропивницького, Обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д.Чижевського, Кіровоградської обласної бібліотеки для юнацтва імені Є. Маланюка. Роботодавці акцентували увагу ЕГ також і на своїй участі в опитуваннях, результати якого за 2025 рік (взяли участь 9 осіб) оприлюднено на сайті (<https://surl.li/wfzwmw>). Також в опитуваннях у 2025 р. взяли участь здобувачі ОНП щодо рівня задоволеності підготовки та якості освітніх послуг (<https://surl.li/ftoxpx>). Такий комплексний підхід до опитування стейкхолдерів є позитивною практикою. До обговорення й удосконалення ОП долучаються також і здобувачі, на зустрічі з якими ЕГ переконалася в їхній активній позиції. Про високий рівень зацікавленості в ОНП свідчить стабільний контингент здобувачів. Отже, цілі та ПРН ОП є предметом обговорення й удосконалення всіх зацікавлених груп.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі ОНП та її ПРН визначаються з урахуванням особливостей підготовки докторів філософії з філології, здатних розв'язувати комплексні проблеми, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-педагогічну діяльність, спрямовану на підготовку здобувачів освіти. Зважаючи на відсутність підготовки здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів в ЦДУ, надання можливостей для здобувачів освітньо-

наукового рівня ґрунтується на потребі підготовки кадрів для ЗВО, що обов'язково передбачають філологічний компонент в освіті. Вступниками є випускники галузі 014 Середня освіта (філологічні спеціальності), які мають широкий спектр подальшого працевлаштування. Цим ураховано тенденції розвитку науки та спеціальності в Україні з орієнтуванням на провадження сучасного наукового дослідження, викладання в ЗВО та просвітницьку діяльність. ОНП забезпечує фундаментальну наукову підготовку, що формує здатність здобувачів орієнтуватися в основних класичних і новітніх філологічних концепціях лінгвістики та літературознавства (ПРН 1) через ОК 3, 5, 6; спроможність обґрунтовувати вибір адекватної методології для предмета філологічного дослідження (ПРН 4) через ОК 2, 3. Це виявляється насамперед у постійному оновленні змісту ОК, що викладаються на ОП, списків рекомендованої літератури, пропозиціями для опрацювання публікацій викладачів тощо. В ОНП враховано галузевий аспект розвитку гуманітарної галузі знань та регіональну специфіку до формування фахових компетентностей здобувачів як фахівців із визначеним місцем працевлаштування згідно положень «Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021–2027 роки» (<https://surl.li/ezgrol>). Випускники ОНП мають можливість працевлаштування безпосередньо в ЦДУ, Кропивницькому будівельному фаховому коледжі, музеях м. Кропивницький, у закладах фахової передвищої та вищої освіти області та суміжних областей (про це свідчить, наприклад, співпраця з Черкаським національним університетом імені Богдана Хмельницького). Співпраця з українськими і зарубіжними ЗВО, а також академічна мобільність стали підґрунтям для оновлення РПНД. Так, академічна мобільність НПП, які працюють на ОНП, до Інституту литовської літератури та фольклору (Вільнюс, Литва) у 2024 р. сприяла розширенню змісту ОК 5 і ОК 6. Позитивною практикою ОП є широкий спектр ВК, які розширюють зміст як загальної, так і професійної підготовки. Тож, підтверджуємо, що цілі й ПРН ОНП сформовані з урахуванням спеціальності, галузевого та регіонального контекстів, сучасного ринку праці й традицій вітчизняної та європейської філологічної освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП повністю відповідає вимогам підкритеріїв 1.1., 1.3., 1.4., оскільки має чітко сформульовані цілі, які корелюють з місією та стратегією ЦДУ; цілі ОНП та ПРН сформовані відповідно до вимог і потреб зацікавлених сторін; ОНП переважно враховує галузевий та регіональний контексти, вона є компонентом загальнодержавної філологічної освіти, адже орієнтується на кращі зразки подібних ОНП в Україні та в Європі. Підкритерій 1.2. реалізований частково: наведені сфери працевлаштування випускників ОНП як докторів філософії містять можливість праці у закладах середньої освіти, що не відповідає зазначеному переліку професій за Класифікатором. Наявність у профілі ОНП в розділі "Придатність до працевлаштування" 2310.1 Професори та доценти потребує виконання додаткових вимог. Крім того, відсутність підготовки за спеціальністю 035 Філологія на першому і другому рівнях ВО потребує певної кореляції між напрямками Освітні науки та Гуманітарні науки, оскільки підготовки за спеціальностями 014 Середня освіта (філологічного змісту) не є тотожною до 035 Філологія. Позитивними практиками ЕГ вважає врахування реальних потреб ринку праці та щорічні перегляди ОНП з коригуванням змісту ОК відповідно до цих потреб; системну й систематичну залученість усіх зацікавлених сторін не лише до розробки, а й функціонування ОНП, зокрема роботодавців.

Недоліки

1. Виокремлення закладів середньої освіти як сфери працевлаштування випускників ОНП, оскільки доктори філософії з філології мають інші вектори професійної кваліфікації. Заклади середньої освіти потребують фахівців з кваліфікацією «вчитель», а не «викладач» та «філолог». 2. Відсутність тягlosti між другим і третім рівнями освіти в ЦДУ, що передбачає повну відсутність випускників другого (магістерського) рівня за напрямом 03 Гуманітарні науки 035 Філологія.

Рекомендації

1. Внести зміни до ОНП щодо сфери працевлаштування випускників ОНП, скоригувавши працевлаштування в закладах середньої освіти під час наступного перегляду ОНП та уточнивши у профілі ОНП розділ "Придатність до працевлаштування" 2310.1 Професори та доценти, оскільки такі посади потребують виконання додаткових вимог. 2. Розглянути можливість розширення спеціальностей для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня в ЦДУ в аспекті впровадження спеціальностей 035 Філологія.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОНП становить 40 кредитів ЄКТС та охоплює 29,5 кредитів обов'язкових ОК і 10,5 кредити вибіркових ОК (26% від загальної кількості кредитів). Відсутність Стандарту зумовила структурування і зміст ОНП відповідно до предметної галузі спеціальності 035 «Філологія» з урахуванням особливостей підготовки докторів філософії. Всі освітні компоненти ОНП відповідають меті та завданням формування у здобувачів вищої освіти загальних і фахових компетентностей, досягнення прогнозованих ПРН. Зміст ОНП охоплює обов'язкові освітні компоненти професійної підготовки (ОК 1–7), практичну підготовку (ОК 8). За змістом в ОНП релевантно поєднано літературознавчу та лінгвістичну частини філологічної підготовки («Системологічна теорія літературного твору», «Комунікативна лінгвістика» та «Методологія філологічних досліджень»), що уможлиблює повноцінну підготовку докторів філософії з філології. ОК 1–4 скеровано на ґрунтовну підготовку з методології науки, інформаційних та комунікаційних технологій освіти («Філософія та методологія науки», «Академічна англійська мова», «Інформаційні технології в науці»). РПНД відповідають змісту ОК за ОНП 2025 року та представлені на сайті ЦДУ (<https://surl.li/jjirao>). Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів реалізована через можливість вибору як загальнонауково-університетських, так і професійно-орієнтованих ВК із загального переліку дисциплін. Запровадження в ЗВО такої системи вибору дозволяє здобувачам обирати дисципліни незалежно від кількості очолюваних безпосередньо в академічній групі, а також здійснювати вибір, виходячи із індивідуальних потреб і подальшого працевлаштування. Обсяг ОНП та окремих обов'язкових і вибіркових ОК відповідає чинним вимогам законодавства щодо навчального навантаження третього рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 035 Філологія, ст. 5 Закону України «Про вищу освіту».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст ОНП загалом має чітку структуру, ОК становлять логічну взаємопов'язану систему, яка сукупно формує компетентності, потрібні для розв'язання складних спеціалізованих завдань у галузі філології. Навчальний план (<https://surl.li/vutarx>) відповідає ОНП. Обов'язкові компоненти представлені дисциплінами загальнонаукової підготовки (ОК 1–4) та професійної наукової підготовки (ОК 5–7). До цієї групи ОК також належать практична підготовка (ОК 8 Аспірантська практика). Виконання дисертації і захист належать до наукового складника ОНП і не входять до освітніх компонентів. Навчання здійснюється впродовж 4 років та становить загалом 8 семестрів, що передбачає освітній складник на 1-му і 2-му роках навчання і практичну підготовку на 3-му році навчання. Обов'язкові ОК становлять 29,5 кредитів ЄКТС, ВК – 10,5 кредитів ЄКТС, практична підготовка – 4,5 кредити ЄКТС. Загально наукова підготовка за НП здійснюється на 1-му році навчання, а професійна (філологічна) на 2-му році навчання. ВК передбачені на 2-му році навчання в 4 семестрі, що є цілком логічним з погляду концепції і змісту підготовки докторів філософії, які вивчають спочатку загальнонаукові дисципліни, а потім такі, що пов'язані безпосередньо зі спеціальністю і темою дисертації. Аспірантська практика завершує освітній складник, і надалі, на 3-му і загалом на 4-му роках навчання здобувачі працюють над завершенням наукової праці та готуються до захисту дисертації. Зміст ОНП, на думку ЕГ, забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення ПРН, що передбачають готовність здобувачів до наукової діяльності та поєднання її з освітнім компонентом.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОНП зорієнтований на предметну галузь спеціальності 035 Філологія. За відсутності Стандарту в ОНП виокремлено ОК літературознавчого, лінгвістичного, методологічного та методичного скерування. Літературознавчий компонент ґрунтується на здобутках потужної наукової школи ЦДУ та передбачає вивчення актуальних проблем світового та українського літературознавства (ОК 5), лінгвістичний компонент виокремлений основними напрямками сучасних лінгвістичних досліджень (ОК 6), методологічний представлений вивченням загально наукових і філологічних методів дослідження (ОК 2,3). У межах лінгвістичної підготовки представлено й ОК 1, що забезпечує володіння науковою англійською мовою, рівень якої є обов'язковою умовою для українських науковців. ОК 4 Інформаційні технології відповідають запиту стейкхолдерів і скеровані на оволодіння методами цифрового аналізу й сучасним програмним забезпеченням. ОК 7 спрямований на отримання ПРН з викладання філологічних дисциплін у ЗВО. Анотація дисциплін (ОК і ВК) розміщено на сайті ЦДУ в рубриці «освітній контент» (<https://surl.li/kbjjol>). Проте для повного ознайомлення зі змістом ОК і ВК було б більш інформативним подати силабуси всіх дисциплін. Аналіз РПНД вказує на те, що ОК 6 Комунікативна лінгвістика зосереджена на загальних проблемах комунікації, а запропоновані теми (теми 1–7 з 9 тем курсу) містять питання теорії комунікації, а з лінгвістикою певною мірою пов'язані лише останні дві теми. В ОК 7 представлено теми методів філологічних досліджень як комплексного скерування, але тема засобів навчання охоплює виключно мовознавчі дисципліни у

вищих закладах освіти. Загалом освітні компоненти ОНП забезпечують набуття здобувачами здатності навчання й дослідження мов і літератур, ознайомлення із системою базових лінгвістичних і літературознавчих категорій, теорій і концепцій, опанування методології наукових досліджень і написання дисертації. Отже, можемо стверджувати про відповідність змісту ОНП предметній галузі спеціальності 035 Філологія.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Формування студентами індивідуальної освітньої траєкторії передусім регулюється в ЦДУ Положенням про порядок реалізації здобувачами права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://surl.li/ggscrg>), Положенням про освітні програми в ЦДУ ім. В. Винниченка (<https://surl.li/zszwtw>), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти в ЦДУ (<https://surl.li/pmifdl>), Порядком визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в ЦДУ (<https://surl.li/jzuzcf>). Здобувачі обирають ВК за каталогом (<https://surl.li/kcyvprq>) згідно з Інструкцією (<https://surl.li/xntkwm>), у якій відсутні рекомендації для здобувачів третього рівня вищої освіти. Рекомендуємо додати до Інструкції рекомендації для здобувачів рівня PhD. Перелік формується з оперттям на пропозиції стейкхолдерів. Процедура вибору ВК має 6 етапів. На підготовчому аспіранти одержують обліковий запис у відділі аспірантури та докторантури. На першому здобувачів ознайомлюють із порядком, термінами та особливостями реєстрації для вивчення вибірових дисциплін, сертифікатних програм, навчальних проєктів та їхніми профілями. Другий етап передбачає власне вільний вибір дисц. із запропонованих каталогів на сайті Університету. Третій етап – опрацювання реєстраційних заяв здобувачів навчально-методичним відділом та деканатами факультетів. Четвертий етап передбачає можливість коригування вибору. На п'ятому етапі навчально-метод. відділ здійснює остаточну фіксацію вибраних аспірантами дисциплін. Під час зустрічі ЕГ зі здобувачами було підтверджено вільний вибір та зазначено, що здобувачі безпосередньо впливають на формування переліку ВК та його щорічні оновлення. Формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується вільним вибором теми наукового дослідження, укладанням індивідуальних наукової роботи; реалізацією права на академічну мобільність, створення індивідуального навчального плану; отримання академічної відпустки; визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, вибору участі у наукових проєктах та підготовці планів наукових публікацій, участі у наукових заходах та громадському житті університету.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка в ЦДУ регламентована Положенням про аспірантську практику (<https://surl.li/tapapl>) та Положенням про організацію практичної підготовки в ЦДУ (<http://surl.li/boemtz>). В ОНП практична підготовка здобувачів представлена ОК 8 «Аспірантська практика» (4,5 кредити ЕКТС), метою якого є формування комплексу професійних компетентностей, необхідних для подальшої самостійної науково-педагогічної діяльності та практичної апробації положень дисертаційного дослідження. Згідно з РПНД завданнями аспірантської практики є застосування, вдосконалення та закріплення знань, умінь та навичок, набутих під час вивчення методик та дисциплін психолого-педагогічного циклу в професійній діяльності, використання їх при розв'язанні конкретних педагогічних завдань; підготовка аспірантів до проведення в закладах вищої освіти занять із використанням активних та інтерактивних методів навчання і виховання, інтеграції до власного педагогічного портфоліо сучасних технологій і методик навчання; формування стійкого інтересу до кар'єри викладача закладу вищої освіти, потреби в професійній самоосвіті, виробленні творчого підходу до педагогічної діяльності. Ознайомлення з РПНД ОК 8 засвідчило певну невідповідність між завданнями практики та визначеним планом роботи здобувачів: з одного боку, передбачено проведення здобувачами семінарських (практичних) занять та проведення лекцій; а з іншого боку (за планом) лише відвідування й аналіз навчальних занять у закріплених академічній групі та лекцій і практичних занять провідних викладачів профільної кафедри, спостереження за виконанням викладачем-наставником різних видів навчальної роботи зі студентами та підготовка розгорнутого аналізу однієї лекції та одного семінарського заняття і розгорнутого конспекту двох лекцій з методичним забезпеченням, підготовка розгорнутого конспекту двох практичних занять з методичним забезпеченням. Під час роботи ЕГ здобувачі зазначили, що кожен не лише відвідував заняття і готував конспекти, а й проводив практичні заняття в закріплених групах. Рекомендуємо узгодити завдання і план роботи в РПНД ОК 8.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

У ЦДУ набуття здобувачами соціальних навичок здійснюється під час аудиторних занять, практичної підготовки, проведення власних досліджень, гостьових лекцій, наукових конференцій. Аналіз ОНП і зустрічі з НПП та здобувачами виявили, що формування соціальних навичок у здобувачів вищої освіти, які відповідають заявленій меті та завданням, передбачено загалом змістовим наповненням ОК. Підготовка здобувачів здійснюється під час вивчення окремих ОК, зокрема ОК 1–3, ОК 5–7 забезпечують засвоєння soft skills у сфері вербальної професійної комунікації, успішної самопрезентації на онлайн платформах, медіаграмотності. Високий рівень комунікативної активності засвідчив успішність набуття соціальних навичок здобувачами ОНП під час спілкування з ЕГ. Зокрема

соціальні навички виявляється на рівні комунікації в академічній спільноті та представленні результатів наукових досліджень на конференціях різного рівня. Здобувачі та представники студентського самоврядування продемонстрували під час зустрічей з ЕГ не лише комунікативні вміння, а й засвідчили конкретні результати соціальної взаємодії в колективі, наслідком чого стало уникнення та подолання конфліктних ситуацій. Зовнішні стейкхолдери під час зустрічей з ЕГ зазначили важливість формування Soft Skills для здобувачів і випускників ОНП і підтвердили їх формування, продемонстровано під час практичної підготовки здобувачів.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Організація навчання за ОНП відбувається згідно з Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://surl.li/gkuoyq>), Положенням про освітні програми (<https://surl.li/chhgdg>). Аналіз ОНП, НП та РПНД навчальних дисциплін засвідчує, що обсяг фактичного навантаження здобувачів загалом дозволяє досягти цілей. Середня кількість аудиторних занять упродовж навчального тижня коливається від 5 до 9 годин. Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінки навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання. В ОНП аудиторне навантаження загалом становить 358 годин, самостійна робота здобувачів вищої освіти – 842 години. Аудиторні години розподілені між лекційними й практичними заняттями за потребами викладання й змісту дисципліни. Навчання на ОНП наразі здійснюється за допомогою дистанційних технологій з дотримання НП і розкладу. У результаті спілкування з НПП та здобувачами було з'ясовано, що обсяг ОНП та окремих ОК є реалістичним і дозволяє досягти ПРН.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою ОНП не передбачає.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Аналіз ОНП та РНП дисциплін свідчить про скерування на інтернаціоналізацію та глобалізацію освітнього процесу. ОК 1–4 в переліку завдань містять реалізацію цілей 16 та 17 (мир, справедливість та сильні інститути; партнерство заради сталого розвитку) як таких, які базуються на комунікативних та лінгвістичних навичках. Зокрема, до змісту РПНД вказаних дисциплін введені теми та модулі, в яких обговорюються соціальні виклики сучасності, питання гендерної рівності (Ціль 5), скорочення нерівності (Ціль 10). Окремий складник програми ОК7 зорієнтована на досягнення Цілі 4 (Якісна освіта). Спілкування ЕГ зі стейкхолдерами продемонструвало фактичне досягнення цих цілей, зокрема таких, як Якісна освіта і Сталий розвиток міст і громад. Це підтверджують такі факти: участь НПП і здобувачів у волонтерських акціях; академічній міжнародній мобільності НПП і здобувачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Структура і зміст ОНП загалом відповідають вимогам законодавства та предметній галузі спеціальності 035 Філологія, в ОНП представлена логічна система освітніх компонентів, які дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН з актуалізацією підготовки професіоналів у галузі філології, що затребувано на ринку праці, тому можемо зробити висновок про загальну відповідність ОНП вимогам Критерію 2. Підкритерії 2.1.–2.2, 2.6.–2.9. повною мірою відповідають вимогам: взаємопов'язаність ОК цілком аргументована й зумовлена поставленими завданнями; на ОНП послідовно реалізовано принцип взаємозв'язку ОК, практичної підготовки; наукові здобутки НПП упроваджено в робочих програмах дисциплін, що ґрунтуються на новітніх науково-методологічних засадах і відповідають сучасним вимогам до освітньої діяльності. Підкритерії 2.2, 2.3, 2.5. відповідають вимогам частково, зокрема в частині змісту окремих ОК, змісту та завдань практичної підготовки. Позитивні практики: 1. Індивідуальна освітня траєкторія має фактичну реалізацію через вибір дисциплін загальної і професійної підготовки серед щорічно оновлюваного каталогу на сайті ЗВО. Формування переліку ВК здійснюється на підставі пропозицій здобувачів і зовнішніх стейкхолдерів відповідно до наукових напрямів роботи здобувачів.

Недоліки

1. Відсутність в Інструкції щодо вибору ВК інформації про процедуру вибору для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня ВО. 2. Відсутність силабусів (або РПНД) ВК на сайті ЗВО, а представлення виключно анотацій дисциплін. 3. Невідповідність тематичного наповнення і змісту в РПНД ОК 6 і ОК 7. 4. Невідповідність в РПНД ОК 8 з практичної підготовки завданням аспірантської практики та плану роботи здобувачів.

Рекомендації

1. ЕГ рекомендує розмістити силабуси або РПНД з ВК на сайті ЗВО для ознайомлення здобувачів під час вибору індивідуальної освітньої траєкторії в каталозі 2025 року. 2. ЕГ рекомендує переглянути РПНД ОК 6, ОК 7 та ОК 8, уточнивши зміст і тематичне наповнення дисциплін, у РПНД наступного навчального року.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти в Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка 2025 року (проект) оприлюднено на офіційному сайті університету (<https://shorturl.cusu.edu.ua/16k>). У додатку 3 цього документа вміщено Правила прийому на навчання до аспірантури та докторантури Центральнотукаїнського державного університету імені Володимира Винниченка в 2025 році, де описано вимоги до рівня освіти вступників, порядок роботи приймальної комісії, строки прийому заяв і документів, вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання, порядок прийому заяв і документів, особливості організації конкурсного відбору, формування й оприлюднення рейтингового списку вступників та надання рекомендацій до зарахування. Правила прийому чіткі й зрозумілі та не містять дискримінаційних положень. Умовою допуску вступників до вступних випробувань є «успішне складання ЄВВ з методології наукових досліджень у 2025 році та успішне складання ЄВІ в 2023, або 2024, або 2025 роках з оцінкою за кожен з його блоків не менше ніж 150 балів». «Особам, які вступають для здобуття ступеня доктора філософії на основі НРК7 з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі, можуть бути встановлені додаткові вступні випробування» (п. 1.6 додатка 3). Процедура проведення вступних випробувань гарантує об'єктивність оцінювання. У разі незгоди з результатами конкурсного відбору абітурієнти мають можливість подати апеляцію (додаток 13). На час завершення акредитаційної експертизи на сайті було опубліковано лише проект Правил прийому-2025, однак 31.03.2025 р. документ затверджено рішенням вченої ради та введено в дію наказом ректора № 51-ун від 01.04 2025 р.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правила прийому-2025 враховують особливості ОНП. Як свідчить додаток 3.2, особи, які вступають на ОНП за спорідненою спеціальністю, складають іспит з іноземної мови (<https://shorturl.cusu.edu.ua/17u>), філології (літературознавства та мовознавства) (<https://shorturl.cusu.edu.ua/17s>), а також презентують наукові дослідження чи досягнення (<https://shorturl.cusu.edu.ua/17v>). Особи, які вступають за неспорідненою спеціальністю, складають додатковий вступний іспит (<https://shorturl.cusu.edu.ua/17t>). Вступні випробування відбуваються письмово, окрім презентації наукових досліджень чи досягнень, яка передбачає заслуховування й обговорення наукового повідомлення вступника (п. 4.2 додатка 3). На час завершення акредитаційної експертизи на сайті університету удоступнені програми вступних випробувань за 2024 р., оскільки ЗВО має право оприлюднити програми на 2025 р. до початку прийому документів (п. 4.2 додатка 3). Програми вступного іспиту з філології та додаткового іспиту охоплюють питання з теоретико-літературної частини, історії української літератури, загального мовознавства, сучасної української літературної мови, історії української мови. Ретельний аналіз змісту обох програм засвідчує, що деякі питання в них збігаються, напр., «Шістдесятництво як літературно-мистецький, філософсько-ідеологічний, суспільно-політичний феномен» тощо. Це означає, що абітурієнт, який вступає за неспорідненою спеціальністю, потенційно може скласти обидва іспити за одними й тими самими питаннями, що ставить його в нерівні умови з іншими. Під час зустрічей з ЕГ гарант ОП і керівниця відділу аспірантури й докторантури по-різному трактували неспоріднену спеціальність, уналежнюючи або не уналежнюючи до неї 014.01 «Середня освіта (українська мова і література)». Окрім того, списки літератури в обох програмах фактично тотожні (у літературознавчому блоці збігаються на 100%). Вони містять рекомендовані джерела, видані лише до 2014 р. (напр., Український правопис 1993 р.), з-поміж яких чимало радянських, що не дає можливості вступникам якісно підготувати питання, які

передбачають аналіз сучасних тенденцій розвитку літературознавства й лінгвістики. Програми обов'язкових вступних випробувань містять чіткі й конкретні критерії оцінювання відповідей за 200-бальною шкалою, а програма додаткового випробування описує якісні показники оцінювання відповіді за шкалою «склав» / «не склав». Однак зміст самих критеріїв потребує редагування. Наприклад, згідно з Програмою фахового вступного іспиту з іноземної мови (англійської), вступник повинен уміти «читати й перекладати з німецької на українську мову» (с. 7), а відповідно до Критеріїв оцінювання презентації дослідницьких пропозицій і досягнень вступник на ОНП повинен «володіти теоретичними і методологічними знаннями з теорії та методики навчання фізики» (с. 4). Під час зустрічі з ЕГ гарант ОП пояснив це технічним недоглядом, оскільки загальні компоненти програм і критерії оцінювання однакові для всіх ОНП.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Правила визнання результатів навчання, здобутих в інших ЗВО, процедури поновлення, переведення і переривання навчання здобувачів регулюють пп. 10.3–10.6 Положення про організацію освітнього процесу (<https://shorturl.cusu.edu.ua/190>), розділ 3 Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/191>), Положення про програму обміну студентами на навчання на підставі міжнародних двосторонніх Угод про співпрацю Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/d2>), Тимчасовий порядок надання освітніх послуг на засадах внутрішньої академічної мобільності в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка здобувачам вищої освіти з території, на яких ведуться активні бойові дії (<http://surl.li/kqeas>). У документах прописано організаційне забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти, визнання та перезарахування результатів навчання в закладі-партнері, права й обов'язки здобувачів вищої освіти університету та закладів-партнерів вищої освіти, які беруть участь у програмах академічної мобільності, звітування та оформлення документів за результатами навчання за програмою академічної мобільності тощо. Усі загадані вище нормативно-правові акти оприлюднені на офіційному сайті університету й доступні всім учасникам освітнього процесу. Під час зустрічі 1 проректорка з наукової роботи Лілія Ключек повідомила, що аспіранти можуть реалізувати право на академічну мобільність як у закордонних, так і українських ЗВО. Нещодавно університет уклав договір з Інститутом литовської літератури та фольклору, що відкриває можливості для здобувачів отримати досвід за кордоном. Олена Нікітіна, в. о. проректора з науково-педагогічної роботи, зазначила, що університет проводить інформаційні заходи щодо академічної мобільності та здійснює супровід здобувачів і викладачів, які виявляють таке бажання. Однак у зв'язку з воєнним станом і неможливістю певній категорії здобувачів перетинати державний кордон рівень академічної мобільності значно нижчий. За час реалізації ОНП «Філологія (українська мова та література)» випадків визнання програмних результатів навчання, здобутих під час академічної мобільності, не було, що зумовлено вказаними вище причинами. Під час зустрічі з ЕГ аспірант Дмитро Козарь зазначив, що має можливість дистанційно проходити курси у Східно-Баварському університеті. Цю інформацію також підтвердила керівниця сектору міжнародної діяльності та роботи з іноземними студентами Тетяна Саркісян.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Правила та процедури визнання програмних результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, регулює Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/160>), розроблений відповідно до чинного законодавства й оприлюднений на сайті університету. У документі описано процес подання заяв, ідентифікації результатів, оцінювання та визнання результатів неформального та/або інформального навчання, оскарження розгляду та визнання результатів, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. У додатках, із-поміж іншого, уміщено зразок заяви про щодо визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти та зразок апеляційної заяви. Результати неформальної та/або інформальної освіти визнає група забезпечення освітньої програми, за якою навчається здобувач, проводячи окремий контрольний захід (п. 3.1), який оцінює за 100-бальною шкалою (п. 3.5). Окрім того, викладач у межах робочої програми навчальної дисципліни «має змогу визначати успішне проходження заходів неформальної освіти як окремі завдання здобувачам освіти (окрім проміжного та/або підсумкового контролів)» (п. 1.9). Відповідно до п. 3.8, «загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми». На зустрічі з ЕГ здобувачі підтвердили, що вони ознайомлені з процедурою визнання результатів у неформальній та інформальній освіті. Також зазначили, що викладачка ОК «Інформаційні технології в науці» визнала проходження курсу «Наукова комунікація в цифрову епоху» на платформі «Прометеус» як результат неформальної освіти (<https://shorturl.cusu.edu.ua/180>), зарахувавши програмні результати відповідно до нормативно-правових актів.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За результатами аналізу ЕГ зазначає: оприлюднені на офіційному вебсайті правила прийому на навчання за ОНП чіткі, зрозумілі та не містять дискримінаційних положень, що повністю відповідає підкритерію 3.1; правила прийому ураховують особливості самої ОНП, однак програми вступних випробувань містять змістові неточності та застарілі списки літератури, що є несуттєвим недоліком щодо підкритерію 3.2; правила визнання результатів навчання, здобутих під час академічної мобільності, у неформальній та інформальній освіті чіткі, зрозумілі й оприлюднені на сайті ЗВО, а здобувачі підтверджують їхню дієвість, що відповідає підкритеріям 3.3 і 3.4. Зважаючи на це, ЕГ оцінює критерій 3 як такий, що має рівень відповідності В. Позитивні практики відсутні.

Недоліки

1. Майже тотожне змістове наповнення Програми фахового вступного випробування з філології «Літературознавство. Мовознавство» (Кропивницький, 2024) та Програми додаткового фахового вступного випробування з філології «Основи літературознавства та мовознавства» (Кропивницький, 2024). 2. Змістові неточності в Програмі фахового вступного іспиту з іноземної мови (англійської) та Програмі вступного випробування «Презентація дослідницьких пропозицій і досягнень».

Рекомендації

1. До початку вступної кампанії-2025 розмежувати змістове наповнення Програми додаткового фахового вступного випробування з філології «Основи літературознавства та мовознавства» та Програми фахового вступного випробування з філології «Літературознавство. Мовознавство», а також чітко визначити, вступники яких неспоріднених спеціальностей повинні складати додатковий іспит. 2. До початку вступної кампанії-2025 оновити списки літератури в Програмі додаткового фахового вступного випробування з філології «Основи літературознавства та мовознавства» та Програмі фахового вступного випробування з філології «Літературознавство. Мовознавство». 3. До початку вступної кампанії-2025 усунути змістові неточності в Програмі фахового вступного іспиту з іноземної мови (англійської) та Програмі вступного випробування «Презентація дослідницьких пропозицій і досягнень».

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес у ЗВО регулюють Положення про організацію освітнього процесу в Центральнотукаїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/190>) та Положення про аспірантуру та докторантуру Центральнотукаїнського державного університету імені Володимира Винниченка (зі змінами) (<https://shorturl.cusu.edu.ua/17r>), оприлюднені на офіційному сайті університету. Відповідно до п. 1.10.1 документа «мовою викладання в університеті є державна мова». Аналіз робочих програм свідчить, що в освітньому процесі не використовують джерел інформації держави-агресора. Однак ЕГ встановила поодинокі випадки невикорданого використання російськомовних джерел під час оприлюднення результатів наукових досліджень. Зокрема в статті асп. Костянтина Орехова, опублікованій 2022 р. (<http://zum.onu.edu.ua/article/view/262345>), використано російськомовні переклади праць іноземних авторів, з-поміж яких трапляються й ті, що мають український переклад (напр., де Сосюр Ф. Курс загальної лінгвістики / пер. А. Корнійчук, К. Тищенко. Київ, 1998). Здобувачі на ОНП навчаються за денною формою. Використовувані методи, засоби й технології сприяють досягненню програмних цілей і результатів навчання. Матриця відповідності, подана у відомостях про самооцінювання, а також робочі програми дисциплін засвідчують, що для досягнення ПРН застосовують різноманітні методи. Наприклад, під час викладання академічної англійської мови використовують кооперативне навчання, інтерактивні методи (мозковий штурм, ситуативне моделювання, метод персоніфікованих траєкторій, метод проєктів, асоціативних карт тощо). На заняттях із філософії та методології науки використовують пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний, дослідницький, аналітичний, індуктивний методи. У

зв'язку з воєнним станом викладачі ефективно застосовують платформи дистанційного навчання, зокрема Classroom. Під час резервної зустрічі ЕГ переконалася в дієвості цієї платформи та якісному наповненні курсів. Застосовувані методи, прийоми та технології відповідають студентоцентрованості та сприяють активному залученню аспірантів до освітнього процесу. На ОНП «Філологія (українська мова та література)» враховують принципи академічної свободи, зокрема викладачі мають право вільно обирати методи й форми навчання та викладання, а здобувачі, що підтверджено під час зустрічі з ЕГ, безперешкодно обирають тематику дисертацій. Результати опитувань засвідчують, що аспіранти задоволені навчанням на ОНП і високо оцінюють методи, які використовують викладачі (<https://shorturl.cusu.edu.ua/164>, <https://shorturl.cusu.edu.ua/165>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Загальні вимоги щодо контрольних заходів прописано в розділі 7 Положення про організацію освітнього процесу в Центральнотериторіальному державному університеті імені Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/190>). Усі учасники освітнього процесу своєчасно отримують інформацію щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Такі відомості подані в робочих програмах навчальних дисциплін. Силабус та інші потрібна аспірантам інформація (напр., наукові джерела) також розміщені в гугл-класрумі, що під час зустрічі з ЕГ продемонстрували Сергій Мишида, Юлія Харченко і Дмитро Козарь. Аналіз РП засвідчує, що викладачі мають академічну свободу, обираючи критерії та способи оцінювання відповідей здобувачів. Напр., у РП ОК «Методичні аспекти викладання української мови та літератури в закладах вищої освіти» зазначено «вирішено не оцінювати усні відповіді під час практичних занять із метою зняття напруги, страху щодо таких видів роботи, щоб кожен аспірант максимально за допомогою виконання вправ, тестових завдань, розв'язання проблемних ситуацій чи відповідей на проблемні запитання зміг набути заявлених компетентностей» (с. 18). Під час акредитаційної експертизи аспіранти підтвердили, що ознайомлюються з робочими програмами, розміщеними на сайті університету. Окрім того, на першому занятті з дисципліни викладачі чітко пояснюють форми контролю, специфіку виконання індивідуальних завдань, критерії їх оцінювання. Здобувачі засвідчили, що інформація щодо цілей, змісту та критеріїв оцінювання чітка й зрозуміла, а в разі питань вони можуть звернутися до викладачів для уточнень і пояснень, використовуючи електронну пошту або месенджери.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

ЕГ переконалася, що на ОНП «Філологія (українська мова та література)» відбувається поєднання навчання і досліджень. Аспіранти слухають обов'язкові ОК, як-от, «Філософія та методологія науки», «Методологія філологічних досліджень», завдання яких передбачають написання аналітичних звітів, рефератів, есеїв. Тематика дослідницьких завдань урахує особливості ОНП, напрями наукових досліджень аспірантів. Напр., одна з тем практичних занять ОК «Методологія філологічних досліджень» має назву «Методологія власної дисертації: наближення», що дає змогу оволодіти методами організації свого дослідження під керівництвом викладача. Як зазначили аспіранти на зустрічі з ЕГ, на одному із занять вони описували методи власної дисертації. Під час аспірантської практики здобувачі готують доповіді на методологічні семінари, наукові конференції та пишуть статтю за темою дисертації. На зустрічі з ЕГ здобувачі підтвердили, що беруть участь у наукових конференціях як у своєму ЗВО, так і за його межами, де мають змогу апробувати результати дисертацій. Університет дає можливість аспірантам безкоштовно публікувати статті у фаховому збірникові «Наукові записки. Серія: Філологічні науки» (Катерина Кучмак – <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/25>; <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/68>; <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/246>; <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/273>; <https://journals.indocopernicus.com/api/file/viewById/1248499.pdf>; <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/152>; <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/293>; <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/505>; <https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/438>). Поєднання навчання і дослідження засвідчують спільні публікації наукових керівників і аспірантів, напр., проф. Сергія Мишиди у співавторстві з асп. Вікторією Бойко. Залученість здобувачів до різноманітних наукових заходів підтвердили представниця Ради молодих вчених Юлія Ботузова та представник студентського наукового товариства Сергій Задорожній.

Костянтин	Орехов	–
Вікторія	Бойко	–
Ксенія	Сошнікова	–
Оксана	Івашина	–
Ігор	Мишида	–
Олексій	Оцабрик	–

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Відповідно до п. 2.9 Положення про освітні програми (<https://shorturl.cusu.edu.ua/190>) робочі програми навчальних дисциплін увходять до структури освітньої програми, оновлення якої може відбуватися щорічно в частині всіх компонентів (п. 6.7.1), що відображають у відповідних структурних елементах ОП, зокрема робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик (п. 6.7.5). На ОНП «Філологія (українська мова та література)» авторами

обов'язкових і вибіркових дисциплін є НПП, які поєднують освітню і наукову діяльність, тож оновлення змісту ОК відбувається внаслідок підвищення кваліфікації НПП, урахування рекомендацій зацікавлених сторін, актуальних трендів розвитку спеціальності тощо. У Звіті самооцінювання зазначено, що на початку 2024–2025 н. р. «переглянуто всі ОК на предмет новітньої проблематики, літератури та методики». Ґрунтовний аналіз робочих програм засвідчує, що вони справді містять актуальну інформацію, яка відповідає сучасним тенденціям у філології. Це зокрема й підтверджує рекомендована література, з-поміж якої наявні джерела останніх трьох років. На зустрічі з Еґ Фока М. В. зазначила, що завдяки власному досвіду під час викладання ОК «Академічна англійська мова» пояснює студентам, як подати заявки на конференції, підготувати гранти на міжнародні стажування. Абрамова О. В. повідомила, що регулярно проходить навчання, які стосуються бібліометричного аналізу, цифрових навичок для освіти з гуглом, завдяки чому оновила робочу програму з дисципліни «Інформаційні технології в науці», додавши тему, пов'язану з цифровою етикою. Харченко Ю. В., викладаючи філософію та методологію науки, застосовує оксфордський підхід і досвід німецької філософії, здобутий під час стажування в Катовицях. На думку Еґ, зміст РП ОК «Методичні аспекти викладання української мови та літератури в закладах вищої освіти» варто переглянути ретельніше, оскільки, незважаючи на назву, програма містить теми, що стосуються методів навчання філологічних дисциплін загалом і мовознавчих зокрема (завдання для самостійної роботи також орієнтовані на викладання мовознавства), проте немає тем, які б допомогли здобувачам оволодіти методикою викладання літературознавчих дисциплін. Такі навички потрібні, напр., для проходження аспірантської практики. Адже відповідно до її програми аспіранти зобов'язані підготувати розгорнуті конспекти лекцій і практичних занять як із сучасної української літературної мови, так і з історії української літератури. Під час зустрічі з Еґ Світлана Ковтюх зазначила, що переробляє тематику цієї дисципліни щороку, зважаючи на те, чи аспіранти пишуть дисертацію з української мови чи з літератури. Залежно від спрямованості дисертації здобувачі також отримують індивідуальні завдання, проекти тощо. Однак робочі програми дисципліни «Методичні аспекти викладання філології в ЗВО» на 2022–2023 і 2023–2024 н. р., розміщені на офіційному сайті (<http://surl.li/scjlu>), також не містять тем, присвячених методиці викладання літератури.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

У ЗВО розроблена Стратегія розвитку міжнародної діяльності університету на 2019–2025 pp. (<https://surl.li/fcjcxh>), яка сприяє зростанню участі співробітників та студентів у програмах міжнародної академічної мобільності, членству університету в міжнародних асоціаціях, участі науковців у міжнародних професійних асоціаціях тощо. Університет уклав близько 20 угод із закордонними партнерами (Литва, Латвія, Узбекистан, Польща, Ізраїль, Туреччина, Білорусь, Австрія), що передбачають наукову й педагогічну співпрацю, можливість видавати подвійні дипломи (<https://shorturl.cusu.edu.ua/15q>). У межах академічної мобільності викладачі, що працюють на ОНП, пройшли закордонне стажування в Польщі (Абрамова О. В., Демешко І. М., Харченко Ю. В.), Італії (Фока М. В.), Чехії (Михида С. П.). Аспірантка Оксана Івашина брала участь у міжнародному проєкті DILLUGIS за курсами Східно-Баварського університету Амберг-Вайден (<http://surl.li/scklf>) та II Міжнародному цифровому форумі в Польщі (<https://surl.li/bpwfgh>). Університет забезпечує консультативний супровід під час міжнародної співпраці. На зустрічі з Еґ Оксана Івашина зазначила, що їй допомагали керівниця сектору міжнародної діяльності та роботи з іноземними студентами, гарант і викладачі, які працюють на ОНП. Разом із міжнародними партнерами кафедра української філології та журналістики організовує науково-практичні конференції (<http://surl.li/sckmm>; <http://surl.li/sckmx>), у яких беруть участь НПП та аспіранти. На сайті університету в розділі «Міжнародна діяльність» оприлюднено інформацію про міжнародні проєкти, основні напрями роботи сектору міжнародної діяльності та роботи з іноземними студентами тощо (<https://cusu.edu.ua/ua/novyny-mijn-diyaln>). Однак у рубриці «Гранти, стипендії, конкурси, стажування за кордоном» найсвіжішу інформацію датовано лютим 2021 року (<https://cusu.edu.ua/ua/vmz/hranty-stypendii-konkursy-stazhuvannia-za-kordonom>). Це засвідчує, що, відвідуючи сайт, аспіранти не мають можливості дізнатися актуальну інформацію про міжнародні гранти, стажування. На зустрічі з Еґ керівниця сектору міжнародної діяльності та роботи з іноземними студентами Тетяна Саркісян зазначила, що про новинки міжнародної діяльності здобувачів повідомляють через відділ аспірантури та докторантури, а також кафедри. Робочі програми дисциплін ОНП «Філологія (українська мова та література)» передбачають ознайомлення здобувачів із сучасними здобутками світової науки.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У ЗВО розроблена Стратегія розвитку міжнародної діяльності університету на 2019–2025 pp. (<https://surl.li/fcjcxh>), яка сприяє зростанню участі співробітників та студентів у програмах міжнародної академічної мобільності, членству університету в міжнародних асоціаціях, участі науковців у міжнародних професійних асоціаціях тощо. Університет уклав близько 20 угод із закордонними партнерами (Литва, Латвія, Узбекистан, Польща, Ізраїль, Туреччина, Білорусь, Австрія), що передбачають наукову й педагогічну співпрацю, можливість видавати подвійні дипломи (<https://shorturl.cusu.edu.ua/15q>). У межах академічної мобільності викладачі, що працюють на ОНП, пройшли закордонне стажування в Польщі (Абрамова О. В., Демешко І. М., Харченко Ю. В.), Італії (Фока М. В.), Чехії (Михида С. П.). Аспірантка Оксана Івашина брала участь у міжнародному проєкті DILLUGIS за курсами Східно-Баварського університету Амберг-Вайден (<http://surl.li/scklf>) та II Міжнародному цифровому форумі в Польщі (<https://surl.li/bpwfgh>). Університет забезпечує консультативний супровід під час міжнародної співпраці. На зустрічі з Еґ Оксана Івашина зазначила, що їй допомагали керівниця сектору міжнародної діяльності та роботи з

іноземними студентами, гарант і викладачі, які працюють на ОНП. Разом із міжнародними партнерами кафедра української філології та журналістики організовує науково-практичні конференції (<http://surl.li/sckmm>; <http://surl.li/sckmx>), у яких беруть участь НПП та аспіранти. На сайті університету в розділі «Міжнародна діяльність» оприлюднено інформацію про міжнародні проекти, основні напрями роботи сектору міжнародної діяльності та роботи з іноземними студентами тощо (<https://cusu.edu.ua/ua/novyny-mijn-diyaln>). Однак у рубриці «Гранти, стипендії, конкурси, стажування за кордоном» найсвіжішу інформацію датовано лютим 2021 року (<https://cusu.edu.ua/ua/vmz/hranty-stypendii-konkursy-stazhuvannia-za-kordonom>). Це засвідчує, що, відвідуючи сайт, аспіранти не мають можливості дізнатися актуальну інформацію про міжнародні гранти, стажування. На зустрічі з ЕГ керівниця сектору міжнародної діяльності та роботи з іноземними студентами Тетяна Саркісян зазначила, що про новинки міжнародної діяльності здобувачів повідомляють через відділ аспірантури та докторантури, а також кафедри. Робочі програми дисциплін ОНП «Філологія (українська мова та література)» передбачають ознайомлення здобувачів із сучасними здобутками світової науки. Позитивні практики: 1. Різноманітні методи навчання і викладання, які сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. 2. Щорічне оновлення робочих програм, яке враховує підвищення кваліфікації викладачів, сучасні тенденції розвитку філологічної освіти й науки. 3. Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП.

Недоліки

1. Зміст дисципліни «Методичні аспекти викладання української мови та літератури в закладах вищої освіти» не містить тем, присвячених методиці викладання літературознавчих дисциплін (української літератури). 2. На сайті університету в рубриці «Гранти, стипендії, конкурси, стажування за кордоном» найсвіжішу інформацію датовано лютим 2021 року.

Рекомендації

1. До початку 2025–2026 навчального року оновити робочу програму дисципліни «Методичні аспекти викладання української мови та літератури в закладах вищої освіти», додавши теми, присвячені методиці викладання літературознавчих дисциплін (української літератури). 2. До 1 червня 2025 року наповнити актуальною інформацією рубрику «Гранти, стипендії, конкурси, стажування за кордоном» на офіційному сайті університету.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Контроль та оцінку якості освітнього процесу регулює розділ 7 Положення про організацію освітнього процесу в Центральнотериторіальному державному університеті імені Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/190>). У документі описано особливості проведення поточного й підсумкового контролю, атестації здобувачів освіти та ліквідації академічної різниці. Проаналізувавши форми та методи оцінювання, подані в таблиці 3, ЕГ підтверджує їхню чіткість, зрозумілість і валідність. Позитивно, що в окремих дисциплінах форми контролю потверджують поєднання освітнього й наукового складника, напр., написання тез доповіді, есеїв, наукових проектів. Підсумковий контроль відбувається або у формі диференційованого заліку, або екзамену, що цілком дає можливість оцінити результати навчання здобувачів. Інформацію про форми контрольних заходів і критерії оцінювання подано в робочих програмах навчальних дисциплін (<http://surl.li/scjlu>). Напр., у РП з академічної англійської мови вказано методи усного, письмового й самостійного контролю; описано критерії оцінки усної відповіді, виконання письмових завдань та оцінювання відповіді на екзамені. У РП з комунікативної лінгвістики зазначено максимальну кількість балів, які може отримати студент за кожне практичне заняття, есей, контрольну й самостійну роботи, презентацію та індивідуальне навчально-дослідне завдання, яке, як зазначено в п. 4.5, «програмою не передбачене». У РП ОК «Системологічна теорія літературного твору» вказано розподіл балів, які отримують студенти, та алгоритми оцінювання двох модулів, однак не зазначено самих критеріїв оцінювання. Схожу ситуацію спостерігаємо в РП ОК «Методологія філологічних досліджень». Це вказує, що здобувачі не завжди отримують достовірну інформацію про критерії оцінювання результатів навчання, ознайомлюючись із РП. Проміжна атестація здобувачів 1–3 років навчання відбувається наприкінці навчального року, про що на зустрічі з ЕГ зазначила керівниця відділу аспірантури та докторантури Олена Стрілець-Бабенко. Здобувачі звітують на кафедрі про свою роботу відповідно до індивідуального плану. У разі затвердження звіту аспірантів переводять на наступний курс. Надані на запит ЕГ індивідуальні плани засвідчують, що здобувачі успішно проходять щорічну атестацію. Однак у деяких

індивідуальних планах у графі «Оцінка виконання (висновок) наукового керівника» стоїть тільки підпис без жодного тексту. Олена Стрілець-Бабенко зазначила, якщо керівник поставив підпис, то він погодився, що завдання виконано.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Зі спеціальності 035 «Філологія» стандарту вищої освіти для третього (освітньо-наукового) рівня немає. Відповідно до ОНП та п. 4.11 Положення про аспірантуру та докторантуру Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/17r>) підсумкова атестація відбувається «на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації», обов'язкова умова допуску до якого – успішне виконання індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи. Така форма атестації відповідає Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, у п. 2 якого зазначено, що атестація здобувача ступеня доктора філософії – це «встановлення разовою спеціалізованою вченою радою у результаті успішного виконання здобувачем ступеня доктора філософії освітньо-наукової програми та публічного захисту ним дисертації відповідності результатів його наукової роботи вимогам освітньо-наукової програми». В ОНП зазначено, що атестація здобувача освіти може також відбуватися «в постійно діючій раді». Однак цього не передбачено чинним законодавством.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів, їх повторне проходження регулює розділ 7 Положення про організацію освітнього процесу в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/190>). Підсумкова атестація здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня відбувається відповідно до Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії, доктора та кандидата наук у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/25>). Порядок оскарження результатів оцінювання описано в Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/sk>). Згідно з цим документом, якщо здобувач не згодний із підсумковою семестровою оцінкою, він має право подати заяву на апеляційну комісію. Принципи політики запобігання та врегулювання конфлікту інтересів прописано в розділі VI Антикорупційної програми Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (<http://surl.li/kpsjc>), розділі IX Антикорупційної стратегії Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (<https://surl.li/lcmggi>). ЕГ з'ясувала, що ЗВО дотримується заявленої процедури врегулювання конфлікту інтересів. На ОНП «Філологія (українська мова та література)» навчається син гаранта Ігор Михида. Гарант Михида С. П. зазначив, що у рік вступу сина він не брав участі у вступних випробуваннях через заявлений конфлікт інтересів. На підсумкових контрольних заходах, які довелося приймати, була присутня завідувачка катедри Кирилюк О. Л., що забезпечило об'єктивність і неупередженість оцінювання. Цю інформацію також підтвердив Ігор Михида та його одногрупники. Під час зустрічі ЕГ з'ясувала, що аспіранти загалом ознайомлені з антикорупційними документами та процедурою оскарження результатів контрольних заходів і в разі потреби можуть звернутися до наукового керівника або деканату.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У ЗВО розроблено й удоступнено для всіх учасників освітнього процесу Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1a>) та низку документів, що визначають засади академічної доброчесності (АД) – Положення про академічну свободу та академічну доброчесність (<https://shorturl.cusu.edu.ua/6t>), Етичний кодекс університетської спільноти (<https://shorturl.cusu.edu.ua/196>). Створено Комісію з питань АД (<https://surl.li/xocjdd>) та Комісію з етики (<https://surl.li/ajisfb>). Відповідно до п. 5.3.4 Етичного кодексу ЗВО «діяльність Комісії з етики регулюється спеціальним Положенням», якого, однак, немає на сайті університету. Неактуальним є і оприлюднений склад самої комісії, до складу якого входить студентка Басецька Олександра, яка вступила до ЗВО 2018 р. (<https://bit.ly/4jdqeno>), і станом на зараз уже завершила навчання. У документах ЗВО не прописано відповідальності за порушення АД. У

розділі 7 Положення про академічну свободу та академічну доброчесність зазначено, що в разі порушення принципів АД «працівники університету та здобувачі вищої освіти несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства». Однак у п. 7 ст. 42 ЗУ «Про освіту» вказано, що «види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення АД визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти». Оскільки зараз в Україні немає спеціального закону, який регулює відповідальність за порушення АД (проект ЗУ №10392 схвалено в першому читанні), то ЗВО мав чітко прописати це у внутрішніх документах. Під час зустрічі з ЕГ в. о. керівника відділу забезпечення якості та цифрового супроводу освіти Ірина Жигора пообіцяла вивчити ці питання докладніше. ЗВО популяризує АД через систему заходів. У програмі ОК «Методологія філологічних досліджень» передбачено обговорення етичних аспектів наукової роботи, принципів АД в науковому товаристві. Робоча програма кожної дисципліни містить політику щодо АД з покликанням на відповідну нормативно-правову базу. Як повідомили здобувачі, їх ознайомлюють із нормативно-правовими актами, проводять зустрічі, напр., семінар «Принципи академічної доброчесності» (<https://surl.li/xllenr>). До цих заходів також долучена Рада молодих учених, про що зазначила Юлія Ботузова. ЗВО створив систему запобігання та виявлення плагіату, використовуючи програмне забезпечення StrikePlagiarism, яке, як повідомили НПП на зустрічі з ЕГ, використовують для перевірки апробаційних матеріалів і дисертацій. Як свідчать відгуки та рецензії, у захищеній дисертації Оксани Івашиної не виявлено академічного плагіату, самоплагіату, фальсифікації чи фабрикації (<https://surl.li/cdwbnm>). Здобувачка зазначила, що рівень унікальності її роботи становив 80%. Результати опитувань (<https://surl.li/wtbghp>), а також спілкування з аспірантами свідчать, що здобувачі обізнані з принципами АД й толерують її дотримання.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Акредитаційна експертиза засвідчила, що ОНП загалом відповідає підкритерію 5.1, адже форми контрольних заходів і критерії оцінювання знань здобувачів дають змогу встановити досягнення ПРН, однак у деяких робочих програмах цей аспект відображено не повною мірою; відповідає підкритерію 5.2, оскільки за відсутності стандарту зі спеціальності 035 "Філологія" третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти форма атестації здобувачів суголосна з Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44; відповідає підкритерію 5.3, оскільки чітко описано процедуру проведення контрольних заходів та їх повторного проходження, а алгоритм урегулювання конфлікту інтересів дієвий; частково відповідає підкритерію 5.4, адже в ЗВО наявні стандарти дотримання академічної доброчесності, нульова толерантність до її порушення, проте потрібно оновити документи, які регулюють діяльність Комісії з етики, а також деталізувати види академічної відповідальності учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності. Позитивні практики: 1. Чіткі та зрозумілі процедури врегулювання конфлікту інтересів, яких дотримуються у ЗВО. 2. Нульова толерантність до академічної недоброчесності. 3. Захист дисертації на здобуття ступеня доктора філософії на третьому році навчання в аспірантурі.

Недоліки

1. Неоднозначна інформація в робочих програмах щодо критеріїв оцінювання результатів навчання. 2. Неточна інформація в ОНП у розділі «Форма атестації здобувачів вищої освіти». 3. Відсутність на сайті ЗВО Положення про Комісію з етики, передбаченого Етичним кодексом університетської спільноти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, та оприлюднення неактуального складу цієї комісії. 4. У нормативно-правових актах ЗВО не визначено видів академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності, що передбачено п. 7 ст. 42 ЗУ «Про освіту».

Рекомендації

1. До початку 2025–2026 навчального року переглянути робочі програми дисциплін і чітко відобразити в них критерії оцінювання результатів навчання. 2. До початку 2025–2026 навчального року оновити ОНП у розділі «Форма атестації здобувачів вищої освіти», вилучивши можливість атестації здобувачів на засіданнях «постійно діючої ради». 3. До 1 липня 2025 року розробити й оприлюднити на сайті ЗВО Положення про Комісію з етики, передбачене п. 5.3.4 Етичного кодексу університетської спільноти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, та оновити склад цієї комісії. 4. До 1 липня 2025 року прописати в нормативно-правових актах ЗВО «види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності», що передбачено п. 7 ст. 42 ЗУ «Про освіту».

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

ЕГ підтверджує, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОНП, забезпечує досягнення цілей і програмних результатів навчання. Інформація в Таблиці 2 переконує у відповідності освітньої та/або професійної кваліфікації НПП освітньому компоненту (відповідно до п.37 Ліцензійних вимог провадження освітньої діяльності). Викладачі, які забезпечують освітній процес, мають не менше чотирьох досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років, визначених у п.38 Ліцензійних умов. Також вони регулярно здійснюють підвищення кваліфікації, що зафіксовано у наданих ЗВО документах. Зокрема до реалізації ОНП залучений Г.Д.Ключек, академік АН Вищої школи України, нагороджений багатьма відзнаками (<https://surl.li/sarsvd>) та С.П.Михида, засновник літературознавчої наукової школи психопоетики (<https://surl.li/kcmspy>). Зустрічі з фокус-групами підтвердили, що розподіл ОК відбувається відповідно до освіти, тематики дисертаційних робіт, наукової спеціалізації та інтересів НПП. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти та випускниками, останні зазначили, що регулярно проводяться опитування щодо рівня задоволеності здобувачів роботою НПП у межах кожної дисципліни. Здобувачі ОНП, що акредитується, підтвердили, що задоволені рівнем викладання. А випускники ОНП наголосили, що фаховий підхід викладачів, наукове портфоліо та знання, здобуті під час навчання, допомогли під час пошуку роботи і допомагають їм у професійній реалізації. Під час опитування фокус-груп випускниця програми О.О. Івашина звернула увагу на курс «Академічна англійська мова», який викладає М.В.Фока, що, за її словами створює можливості для долучення до міжнародної академічної спільноти. Здобувачі ОП також згадували цей курс як дуже ефективний. Проте ЕГ звернула увагу, що для дисципліни «Методичні аспекти викладання української мови та літератури в закладах вищої освіти» залучена С.Л.Ковтюх. ЕГ не ставить під сумнів кваліфікацію викладачки у аспекті викладання мови, проте вважає недостатнім обґрунтування відповідності кваліфікації іншому освітньому компоненту, а саме методиці викладання літератури. На зустрічах було зазначено, На зустрічах було зазначено, що викладачка адаптує матеріал дисципліни відповідно до потреб здобувачів, які навчаються за ОП, і, якщо вони обрали фокусом свого дослідження мову, то літературний складник не додається. Зміст РПНД сприяє формуванню зазначених ЗК (03, 07, 09) та ФК (4, 8, 9), а також ПРН (2, 3, 6, 7, 9, 11, 12), може бути адаптований відповідно до потреб здобувачів і не викликає нарікань з їхнього боку. Проте оскільки наведені у Таблиці 2 підтвердження кваліфікації відповідають лише одному зі складників НД, ЕГ не може констатувати повне виконання вимог.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Порядок конкурсного відбору викладачів забезпечений і відображений у Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти від 26 вересня 2022 р. (<https://surl.li/uvvddl>). А сама процедура конкурсного відбору зафіксована у Порядку проведення конкурсного відбору для заміщення вакантних посад НПП (<https://surl.li/qxildc>). Цим положенням визначено умови проведення конкурсу, порядок та зміст укладання трудового договору (контракту), процедуру припинення трудових правовідносин. Згідно з ним, контракти укладаються строком від 1 до 5 років. Також існує форма трудового договору. Результати інтерв'ювання фокус-груп підтверджують, що до уваги береться не лише академічна, а й професійна кваліфікація, підтверджена науковою діяльністю за спеціальністю, наявністю наукових та науково-методичних праць, академічною мобільністю, сертифікатами про підвищення кваліфікації. Також в університеті наявне рейтингування викладачів. Зокрема Г.Ключек входить до 10% НПП, що мають найвищі рейтингові показники. Існує також резерв аспірантів, які можуть зайняти посаду НПП після свого захисту. Начальник відділу кадрів Д. Перверзев підтвердив, що у ЗВО дотримуються процедури конкурсного відбору відповідно до чинного законодавства і ліцензійних вимог. Кандидат на посаду проходить конкурс і конкурсна комісія вирішує, хто займає посаду на основі набору кандидатом більшої кількості набраних пунктів з ліцензійних вимог незалежно від того, був він у резерві чи ні. Проте, аби запобігти нерівним умовам між щойно захищеним аспірантом і досвідченим професором ЗВО не оголошує відкритий конкурс, якщо планує, що конкретне вакантне місце займе молодий фахівець.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Університет залучає до реалізації освітнього процесу роботодавців, організації, професіоналів-практиків та експертів галузі здебільшого через запрошення їх поділитись досвідом із аспірантами. Практична реалізація відбувається здебільшого через гостьові лекції, що допомагає аспірантам не лише знайомитися із фахівцями галузі, а й

розбудовувати мережу контактів та професійний нетворкінг. Зокрема, це захід за участі літературознавця і письменника С. Процюка (<https://surl.li/ckbevvd>), лекція доктора філологічних наук, професора Харківської гуманітарно-педагогічної академії Р. Міняйла (<https://surl.li/zwzgroa>), зустріч із доктором філологічних наук, професором ЧНУ ім. Б. Хмельницького В. Поліщуком (<https://surl.li/xdferpk>). Також здобувачі відвідали XVIII Куценківські читання, де були присутні стейкхолдери з КОІППО ім. В.Сухомлинського та Центральноукраїнського обласного краєзнавчого музею, де слухали доповідь О. Бабенка із ЦДАВО України <https://surl.li/qxqaup>). На зустрічах було підтверджено ефективність та користь цих заходів, зокрема О. Івашина згадувала про зустріч із С. Процюком. Оскільки програма орієнтована першочергово на розвиток компетентностей, спрямованих на науковий пошук і підготовку майбутніх дослідників, експертна група констатує виконання цього критерію.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

ЕГ переконалася, що університет сприяє професійному розвитку викладачів зокрема через зовнішню та внутрішню мобільність. Інформацію, надану у ВСО, підтверджують накази про стажування та зустрічі з академічним персоналом. Зокрема у 2021 році проходила стажування Ю. Харченко (Наказ № 103-ун від 13 липня 2021), у 2022 — І. Демешко (Наказ № 112-ун від 30 червня 2022 року), С. Михида (Наказ № 169-ун від 29 вересня 2022 року, Наказ № 212-ун від 02 грудня 2022 року), Г. Клочек (Наказ № 212-ун від 02 грудня 2022 року), С. Ковтюх (Наказ № 191-ун від 03 листопада 2022 року), у 2023 — М. Фока (Наказ № 28-ун від 16 лютого 2023 р.), Ю. Харченко (Наказ № 57-ун від 29 березня 2023 р.), С. Михида (Наказ № 105-ун від 06 червня 2023 року). Як матеріальне заохочення наявна погодинна оплата для наукових керівників аспірантів. За словами начальника відділу кадрів Д. Переверзева, Вчена рада постановила, що оплачуваними станом на 2025 рік є 30 годин для викладачів. Оплата нараховується незалежно від форми їхнього працевлаштування (повна зайнятість, часткова чи погодинна). Головна бухгалтерка Ю. Суслова зазначила, що також наявне преміювання академічних працівників на основі широкого спектру їхніх професійних здобутків: випуск монографій, публікація в наукометричних базах Scopus і Web of Science, підвищення індексу Гірша, участь у науково-практичних конференціях та інших видах роботи, що зазначено у п. 2 відповідного Положення (<https://surl.li/dyzslm>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

НПП, залучені до викладання на ОНП є кваліфікованими фахівцями, які дійсно забезпечують якісний освітній процес. У ЗВО наявна система матеріальних заохочень, які надаються за широкий спектр додаткового навантаження. ЗВО має розвинену нетворкінгову систему із іншими українськими та закордонними університетами, це підтверджує велика кількість стажувань НПП. Також ЗВО залучає до освітнього процесу знаних практиків та теоретиків сфери, зустрічі з якими є продуктивними та результативними за словами здобувачів. Процедура заміщення вакантних посад є прозорою та недискримінаційною. ЕГ констатує виконання підкритеріїв 6.2, 6.3, 6.4 і часткове виконання підкритерію 6.1. Недолік є несуттєвим і може бути швидко виправлений у разі потреби. Позитивні практики: - погодинна оплата праці науковим керівникам аспірантів (30 годин на рік); - практикоорієнтований курс «Академічна англійська мова», що покликаний підготувати майбутніх вчених до реальних кейсів використання усних і письмових навичок; - матеріальне заохочення, яке включає винагороду за широкий спектр професійних здобутків; - постійне вдосконалення викладацької майстерності шляхом участі НПП в українських та закордонних стажуваннях; - створення резерву випускників, які в перспективі можуть бути працевлаштовані на кафедрі чи в університеті.

Недоліки

ОК 7 Методичні аспекти викладання української мови та літератури в закладах вищої освіти потребує розширення забезпечення відповідно до охоплення методики мови і літератури на підставі наукових праць НПП згідно з ліцензійними вимогами, а саме наукових праць методичного характеру, зокрема з методики викладання літературознавчих компонентів у ЗВО.

Рекомендації

1. Залучити до викладання дисципліни викладача, який має кваліфікацію літературознавця для забезпечення викладання літературного складника ОК «Методичні аспекти викладання української мови та літератури в закладах вищої освіти» з наступного навчального року.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Оскільки наразі здобувачі навчаються дистанційно, для проведення занять використовуються відповідні технології. Університет дає на вибір дві платформи – Moodle і Google Classroom. Опитування фокус-груп показали, що студенти і викладачі надають перевагу використанню другому. На зустрічах ЕГ продемонстрували використання Google Classroom з боку здобувача та викладача. Здобувач Д. Козарь продемонстрував механізм здачі домашнього завдання та наповнення курсу. Викладачка Ю. Харченко показала, як виглядають її курси і наповнення з боку викладача. ЕГ переконалася, що навчальний процес не є фіктивним, студенти мають доступ до матеріалів та можливість надсилати домашні завдання у системі та доступ до своїх оцінок. Нарікань на такий вид комунікації не було ні з боку викладачів, ні з боку здобувачів, навпаки вони зазначили, що платформа Google Classroom є зручною, адже вони можуть бачити і контролювати завдання та навчальні матеріали. Під час огляду МТБ ЕГ переконалася, що бібліотека обладнана комп'ютерами та має простір для роботи. За словами в. о. директора бібліотеки Т. Резанової, міжбібліотечний абонемент дозволяє користуватися ресурсами усіх бібліотек міста. На сайті також зазначена інформація про можливість користуватися різними видами послуг (замовлення електронних копій матеріалів, налаштовувати віддалений доступ до наукометричних баз, допомога в оформленні списку джерел за ДСТУ та міжнародними стилями цитування).

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

В приміщенні університету є безкоштовна вай-фай мережа. Також усім здобувачам і викладацькому колективу наданий доступ до корпоративних пошт на домені Gmail. Бібліотека є публічною, читачкий квиток є загальним і дозволяє студентам користуватися всіма бібліотеками міста (<https://surl.li/cevy1x>). Вона функціонує не лише фізично, а й значною мірою онлайн, що є великою перевагою під час дистанційної форми навчання. У бібліотеці є власний репозитарій з навчальними матеріалами, доступ до баз Scopus, Web of Science, можливість зареєструватися в цих базах та ScienceDirect. Є можливість працювати в читальній залі та користуватися віддаленим доступом, бібліотекарі за запитом сканують і надсилають потрібні матеріали, допомагають із визначенням індексів УДК, надають сервісну послугу редагування списків використаних джерел до навчальних та наукових робіт згідно з ДСТУ 7.1:2006, ДСТУ 8302:2015 та міжнародними стилями. У здобувачів є можливість публікуватися у фаховому виданні категорії Б «Наукові записки: Серія філологічні науки» безкоштовно (<https://surl.li/qntvui>). Обізнаність про нього і використання цього ресурсу підтвердили як здобувачі, так і випускники ОНП. Зокрема здобувачі наголосили, що регулярно отримують пропозиції та актуальні можливості публікацій та участі у конференціях.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Інформація про всі доступні сервіси знаходиться у вільному доступі на сайті в розділі. ЕГ переконалася у належному оснащенні укріття (освітлення, тепло, наявність облаштованих аудиторій, туалету, запаси води, наявність обладнання для проведення занять — дошка і посадкові місця). Здобувачі обізнані з планом дій у випадку повітряної тривоги. Зокрема на підтвердження цього можна навести фаховий семінар перед захистом тоді ще здобувачки О. Івашиної, частина якого пройшла в укрітті через повітряну тривогу. Здобувачі також зазначили, що на їхнє прохання в результаті анонімного опитування університет обладнав укріття кавомашиною і старлінком, аби зробити його більш комфортним для перебування під час повітряних тривог. Голова профкому студентів К. Мала зазначила, що в університеті діє комісія з етики, у складі якої є зокрема юрист і психолог, яка розглядає можливі випадки булінгу чи будь-яких протиправних дій проти студентів. Представник студентського наукового товариства С. Задорожній та голова Студентської ради університету Л. Писаний зазначили, що аспіранти частково долучаються до наукових заходів, організованих для студентів, проте не є членами наукового товариства. Водночас до Ради молодих учених входять лише ті, хто має науковий ступінь доктора філософії (до 35 років) або доктора наук (до 40 років), а окремого органу, який би відповідав за науковий складник саме для аспірантів, немає, наукова робота аспірантів курується відділом аспірантури і докторантури.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Бомбосховища, бібліотека з міжбібліотечним каталогом, Google Classroom і Moodle на вибір, репозитарій, Під час спілкування зі здобувачами ЕГ переконалася, що у ЦДУ налагоджена освітня, організаційна, консультативна та соціальна підтримка. Гарант ОП вказав, що будь-яку інформацію можна отримати безпосередньо звертаючись до НПП та гаранта ОП. Для надання інформації щодо міжнародних можливостей можна звертатися до керівниці сектору міжнародної діяльності та роботи з іноземними студентами Т. Саркісян. Здобувачі та зокрема нещодавня випускниця О. Івашина підтвердили, що їм регулярно надходять пропозиції не лише від Т. Саркісян, а й безпосередньо від викладачів (зокрема М. Фоки, Ю. Харченко та С. Михиди). Водночас на сайті в розділі «Гранти, стипендії, конкурси, стажування за кордоном» останнє оновлення датоване 17.02.2021. Під час зустрічей з академічним персоналом та здобувачами ЕГ переконалася, що університет сприяє залученню учасників освітнього процесу до міжнародної співпраці, допомагає у вирішенні проблемних питань та інструктує щодо кроків налагодження зв'язків. Зокрема це підтвердила О. Івашина, яка була на науково-навчальному стажуванні в проєкті DILLUGIS для онлайн навчання за курсами Східно-Баварського університету Амберг-Вайден (<https://surl.li/vsonbv>). Також існує психологічна служба, актуальна інформація про яку відображена на сайті (<https://surl.li/vftjff>). Останнє оновлення сторінки — 03.02.2025. Останній звіт про роботу психологічної служби датований 27.10.2022, а остання новина в розділі «Новини» — 08.12.2023. Також видано Наказ про організацію роботи з профілактики суїцидальних намірів серед здобувачів освіти (<https://surl.li/oseoeh>), затверджено План заходів щодо попередження нещасних випадків та суїцидів серед студентської молоді (<https://surl.li/mcvluf>). За словами керівника відділу профорієнтації та доуніверситетської підготовки К. Панченка, університет тісно співпрацює із закладами освіти різних рівнів по області, а також із сусідніми регіонами — Миколаївською, Дніпропетровською та Черкаською. Відділ передає інформацію про актуальні вакансії до деканату, на кафедру та у відділ аспірантури і докторантури для розповсюдження. Також начальник відділу кадрів Д. Переверзев зазначив, що на сайті є актуальна вкладка «Служба сприяння працевлаштуванню студентів і випускників» (<https://surl.li/ccnaqgew>), де наявні актуальні вакансії. ЕГ змогла переконатися, що сторінка знаходиться у вільному доступі та регулярно оновлюється.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Одним із регуляторних документів є Положення про порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час навчання та відвідування (<https://surl.li/juwtow>), яке можна знайти на сайті у вільному доступі. Приміщення університету обладнане ліфтами. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ могла пересвідчитися в цьому. Також відповідно до сучасних безпекових умов у 2023 році відбулась модернізація укриття, його обладнали пандусом (<https://surl.li/dkxcwb>). На сайті також відображені експертні звіти щодо технічного стану та експлуатаційної придатності будівель для маломобільних груп населення (<https://surl.li/wjdhqr>). Особи з особливими освітніми потребами наразі не навчаються на ОНП.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедури вирішення конфліктних ситуацій є врегульованими кількома документами: Положенням про запобігання та протидію булінгу, Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю. Положення, що регулюють ці аспекти а також якість освітньої діяльності є у вільному доступі на сайті (<https://surl.li/suluox>). Здобувачі підтвердили, що в разі потреби можуть звернутися безпосередньо до органів студентського самоврядування, які стоять на захисті інтересів здобувачів. Зустрічі показали, що вони ознайомлені з нормативними документами та в разі потреби знають, до кого звернутися. Також потенційний конфлікт інтересів між гарантом С. Михидою та І. Михидою, які є родичами, був вирішений відповідно до Положення про академічну доброчесність (<https://surl.li/pzuxfk>), що підтвердили і гарант, і здобувач, і його колеги-здобувачі. ЕГ констатує виконання підкритерію 7.6.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЗВО забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури навіть за умов дистанційного навчання та воєнного стану. Інформаційні ресурси, потрібні для навчання та викладацької діяльності в межах ОП, є в бібліотеці у тому числі і в оцифрованому форматі (підкритерій 7.2). В університеті функціонують органи, що відповідають за наукову роботу студентів та молодих вчених, проте централізованого органу, що забезпечував би роботу саме аспірантів не виявлено, тож підкритерій 7.3 виконано частково. Освітнє середовище задовольняє потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП. Під час воєнного стану студенти навчаються дистанційно, проте за потреби і викладачі, і здобувачі можуть прийти до корпусу, де облаштоване безпечне укриття.

ЗВО забезпечує належну організаційну та інформаційну підтримку навчання в дистанційному форматі через різні канали комунікації (підкритерій 7.4). В університеті забезпечено реалізацію інклюзивних політик освітньої діяльності (підкритерій 7.5). Політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО чітко визначені, учасники освітнього процесу з нею ознайомлені (підкритерій 7.6). Вимоги Критерію виконано повністю в підпунктах 7.1, 7.2, 7.4, 7.5, 7.6. Вимоги підкритерію 7.3. виконано частково, виявлений недолік не є суттєвим і має тенденцію до усунення найближчим часом. Інноваційних чи взірцевих практик не зафіксовано.

Недоліки

Несуттєвими недоліками, які можуть бути усунені протягом короткого часу є застаріла інформація на сайті та відсутність свіжої звітності про роботу психологічної служби. Також несуттєвим недоліком є відсутність залучення аспірантів до організацій, що впроваджують активну наукову роботу, як-от Рада молодих вчених.

Рекомендації

1. Оновити до кінця навчального року інформацію на сайті, посилити залученість і видимість діяльності психологічної служби. 2. Також ЕГ рекомендує розглянути можливість створення централізованого органу, який би відповідав за наукову роботу аспірантів для ще більш ефективного впровадження наукової діяльності.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У ЦДУ регулярно та системно здійснюють заходи, спрямовані на моніторинг та оптимізацію ОНП. Процедури визначені в Положення про освітні програми в Центральнотериторіальному державному університеті імені Володимира Винниченка» (<https://surl.li/fqxsxzk>); Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦДУ ім. В. Винниченка (<https://surl.li/bdefch>) і в Положенні про організацію освітнього процесу в ЦДУ імені Володимира Винниченка на 2024–2025 навчальний рік» (<https://surl.li/cqnhpx>). Згідно з Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦДУ ім. В. Винниченка завданнями є: забезпечення відповідності якості освіти та освітньої діяльності Університету та його освітніх послуг тенденціям розвитку національної та Європейської освіти; сприяння провадженню на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття здобувачами якісної вищої за обраною ними освітньою програмою відповідно до вимог сучасного ринку праці; забезпечення органічного поєднання освітньої, наукової та інноваційної діяльності, сприяючи провадженню наукової діяльності суб'єктів освітнього процесу і використання отриманих результатів в освітньому процесі; забезпечення якісних змін у системі професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників Університету, що сприяють запровадженню європейських стандартів вищої освіти; задоволення потреб роботодавців регіону та України в цілому; налагодження міжнародних зв'язків, що сприяють інтеграції освітньої діяльності Університету до європейського освітньо-наукового простору; підвищення іміджу Університету. У ЗВО працює Відділ забезпечення якості та цифрового супроводу освіти (<https://surl.li/lmztrp>), завданнями якого є моніторинг якості та цифрового супроводу освіти для здобувачів вищої освіти і академічної спільноти, освітньої і академічної діяльності, дотримання академічної доброчесності, формує аналітичний звіт для управління якістю освіти в ЦДУ ім. В. Винниченка. На сайті ЗВО на сторінці відділу представлено внутрішній моніторинг якості освіти, зокрема результати щорічного оцінювання здобувачів та звіти опитування стейкхолдерів. У результаті аналізу документів та спілкування з фокус-групами ЕГ переконалася в дотриманні механізмів, що сприяють перегляду та якісному оновленню ОНП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Результати анкетування здобувачів за ОНП 2025 н.р. представлено звітами щодо задоволеності якістю освіти (від 04–07.03.2025 р.) за обраною ОНП (<https://surl.li/tcfigni>) та щодо якості освітньої діяльності при вивченні дисциплін

(проведено 24-26.02.2025 р.) (<https://surl.li/zhgxgz>). У першому опитуванні взяли участь 9 здобувачів ОНП, що становить 100% від усіх здобувачів. У звіті продемонстровано 100% студентоцентризму і високий рівень задоволеності рівнем освітніх послуг. Зауваження щодо освітнього процесу стосуються дублювання змісту ОК (22%) та вибору індивідуальної траєкторії навчання (11%). Результати опитування здобувачів ОНП щодо якості освітньої діяльності містять показники (середній бал за всіма критеріями) за ОК 6 Комунікативна лінгвістика – 97 балів, ОК 1 Академічна англійська мова – 96 балів, ОК 5 Системологічна теорія літературного твору – 96 балів, ОК 4 Інформаційні технології в науці – 98 балів, ОК 7 Методичні аспекти викладання укр. мови та літ-ри в ЗВО – 97 балів, ОК 3 Методологія філологічних досліджень – 96 балів, ОК 2 Філософія та методологія науки – 96 балів, що є дуже високими показниками. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі наголосили на тому, що щосеместру беруть участь в опитуваннях. Доступ до анонімного опитування реалізований через сайт ЗВО (<https://surl.li/okwxun>), де розміщено відповідні анкети. На підставі обговорень змісту ОНП зі здобувачами в 2024-2025 н.р (прот. № 2 від 26.09.2024) до групи розробників додано. О.Л. Кирилюк та було переглянуто ОК й запропоновано вдосконалені дисципліни «Системологічна теорія літературного твору» та «Комунікативна лінгвістика». За отриманими побажаннями здобувачів О. Оцабрика та В.Голуба розширено перелік ВК, зокрема враховано потребу В. Салтана в підсиленні лінгвістичної підготовки (курс О.Кирилюк Лінгвістична сутестія в інформаційному дискурсі). На думку ЕГ, здобувачі є повноправними та активними учасниками освітнього процесу й залучені до удосконалення ОНП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Під час зустрічі ЕГ спілкувалася з потенційними роботодавцями, зокрема з директором КОІППО ім. В. Сухомлинського В. Дмитруком, заст. начальника управління освіти міської ради м. Олександрія В.М.Чернецькою, координатором робочої групи із формування кадрового складу відокремленого структурного підрозділу Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка «Фаховий коледж "Альма-матер. Плюс" Д.М. Перевезевим, директоркою Кропивницького будівельного фахового коледжу І.А. Чернишовою. Стейкхолдери висловили побажання стосовно збільшення переліку ВК та розширення практичної підготовки з огляду на актуальні вимоги ринку праці (В. Дмитрук). Пропозиції, внесені роботодавцями на етапах обговорення ОНП, зафіксовано в протоколі засідання кафедри української філології та журналістики № 1 від 03.08.2023 р., а саме було оптимізовано перелік та змістове наповнення ОК і ВК, затверджено курс на засвоєння soft skills здобувачами й практичну спрямованість аспірантської практики. У ЦДУ здійснюється анкетування роботодавців як зовнішніх стейкхолдерів, результати за ОНП оприлюднено на сайті (<https://surl.li/wfzmwm>). В опитуванні взяли участь 9 осіб, які оцінювали ОНП та підготовку здобувачів за різними критеріями на високому рівні. Загалом опитування отримало наслідки у роботі з удосконалення ОНП.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

У ЦДУ працює відділ профорієнтації та доуніверситетської підготовки (<https://surl.li/nlrrnc>), що здійснює координацію профорієнтаційної роботи та популяризує університет як один із центрів вищої освіти у регіоні. Основними напрямками роботи відділу є: співпраця із закладами загальної середньої освіти у сфері професійної орієнтації; комунікація із закладами фахової передвищої освіти з метою продовження здобуття професії; організація надання додаткових освітніх послуг на базі університету; консультація абітурієнтів щодо вступу в університет; проведення заходів із популяризації спеціальностей та освітніх програм, що діють на базі університету; підготовка абітурієнтів до ЗНО/НМТ, а також творчих вступних випробувань; збільшення присутності університету в соціальних мережах. Крім того, у ЦДУ наявна Служба сприяння працевлаштуванню студентів і випускників (<https://surl.li/phpszb>). Проте завдання і результати роботи як Відділу профорієнтації та доуніверситетської підготовки, так і Служби сприяння працевлаштуванню студентів і випускників не пов'язані з працевлаштуванням випускників ОНП. За ВСО працевлаштування випускників відстежується гарантом освітньої програми та обговорюється на засіданнях випускової кафедри (протокол № 1 від 15.08.2024 р.), що було підтверджено під час спілкування з ЕГ. Так, випускниця ОНП О.О.Івашина, яка успішно захистила дисертації доктора філософії з філології 26.12.2024, внесена до кадрового резерву новоствореного фахового коледжу ЦДУ «Альма-матер. Плюс» (<https://surl.li/ncnmgr>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

У ЦДУ діє Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦДУ ім. В. Винниченка (<https://surl.li/gvierg>), згідно з яким передбачено перегляд освітніх програм у формі оновлення або модернізації не менше, ніж один раз у термін її дії не пізніше 1 семестру до її завершення. Оновлення ОНП 2024 року, як і щорічні попередні оновлення ґрунтувалися на пропозиціях стейкхолдерів, надісланих на корпоративну адресу гаранта з наступним оприлюдненням наслідків її громадського обговорення (<https://surl.li/mvuydl>). Регулярні опитування здобувачів і зовнішніх стейкхолдерів також мають наслідком врахування пропозицій під час перегляду ОНП. Внутрішнє забезпечення якості освіти здійснюється шляхом

здійснення внутрішнього аудиту, зовнішнього аудиту, контролю показників процесів управління якістю. ЕГ відзначила практику щорічних опитувань стейкхолдерів ЦДУ щодо якості надання освітніх послуг. Високий рівень реагування ЗВО на результати моніторингу якості освіти є щорічний перегляд та оновлення ОНП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація первинна, однак в 2024 р. ОНП пройшло умовно-відкладену акредитацію. Під час розробки та обговорення пропозицій групою забезпечення щодо вдосконалення ОНП були враховані зауваження стейкхолдерів, отримані через різні канали зв'язку. У ЗВО беруть до уваги досвід інших акредитацій, зокрема спеціальностей 081 «Право», 011 «Освітні, педагогічні науки». Серед того, що враховано внаслідок поданих рекомендацій і запроваджено на ОНП, можна відзначити: створено платформу для обговорення проєктів ОНП та систематизовано рекомендації, отримані через цей канал зв'язку; запроваджено систему опитування роботодавців та стейкхолдерів як ефективний інструмент моніторингу результативності ОНП у комплексі з рецензуванням та зустрічами в онлайн та офлайн форматі; враховано побажання до розширення академічної взаємодії форматі гостьових лекцій, що посилює також практикоорієнтованість навчання: здійснено роботу з популяризації академічної доброчесності. Під час спілкування ЕГ зі здобувачами та НПП було підтверджено цю інформацію.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

У ЦДУ сформовано культуру якості, підтвердження чого ЕГ знайшла в ході ознайомлення із процедурами перегляду ОНП та форматами взаємодії зі стейкхолдерами, системою опитувань, що охоплюють різних учасників освітнього процесу. Так, на сайті факультету розміщено результати анкетування здобувачів і роботодавців. ЕГ рекомендує долучити до опитувань НПП і випускників ОНП. У ЗВО приділено популяризації академічної доброчесності (<http://surl.li/zxnhmn>). Академічна спільнота ЦДУ залучається до процедури внутрішнього забезпечення якості ОНП на всіх етапах її створення та функціонування. Розробка концепції, визначення мети та завдань ОНП, процедура вдосконалення відбуваються гласно із залученням НПП та здобувачів вищої освіти (В. В. Бойко) і випускників ОНП (О. О. Івашина).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Внутрішнє забезпечення якості освіти регламентується внутрішніми документами ЦДУ та передбачає комплексний моніторинг якості освіти за допомогою опитувань стейкхолдерів, результатом яких є конкретні заходи, скеровані на поліпшення ОНП та освітнього процесу. Результати анкетування та аналіз результатів оприлюднені на сайті ЗВО. Це дозволяє виявляти рекомендації щодо вдосконалення змісту ОНП та процесу її реалізації від усіх стейкхолдерів, а також реальне залучення здобувачів, роботодавців і академічної спільноти до проведення різноманітних заходів щодо вдосконалення ОП. Зважаючи на це, можемо зробити висновок про загальну відповідність ОНП вимогам Критерію 8. Підкритерії 8.1.–8.3, 8.5.–8.6. повною мірою відповідають вимогам. Підкритерії 8.4. і 8.7. потребують удосконалення, зокрема рекомендуємо долучити до опитувань усіх учасників освітнього процесу, зокрема НПП і випускників.

Недоліки

1. Відсутність опитувань НПП і випускників ОНП як стейкхолдерів. 2. Недостатня робота з профорієнтації та з працевлаштування випускників третього рівня вищої освіти в межах ОНП.

Рекомендації

1. ЕГ рекомендує розробити анкети для опитування НПП (рівень задоволення умовами праці тощо) та випускників ОНП на початок навчального 2025/2026 року. 2. ЕГ рекомендує посилити роботи з інформування здобувачів ОНП щодо можливостей працевлаштування після захисту дисертації доктора філософії з наступного навчального року.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЦДУ має низку нормативних документів, які регулюють освітній процес, а також права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Там викладені основні нормативні документи (як загальні документи МОН, так і внутрішньоуніверситетські. Це Статут, правила внутрішнього розпорядку, Положення. Всі вони розміщені у вільному доступі на сайті у розділі «Нормативні документи» (<https://cusu.edu.ua/ua/normativni-dokumenty>). Під час експертизи здобувачі підтвердили інформацію, надану у ВСО щодо свого ознайомлення з цими документами. Сторінка є публічною і її легко знайти. Під час опитування фокус-груп ЕГ переконалася, що здобувачі ознайомлені зі своїми правами та обов'язками та знають до кого звернутися у разі їх порушення.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкт ОНП був оприлюднений на офіційному сайті ЦДУ (<https://surl.li/svizas>) в розділі «Електронні консультації з громадськістю». На цій сторінці також можна ознайомитися зі звітом про громадське обговорення та пропозиціями всіх зацікавлених сторін. Згідно з ним, проєкт програми був оприлюднений на окремій вебсторінці, яка наразі неактивна (<https://surl.li/tryhew>) 02.11.2023 і пропозиції приймалися до 15.11.2023 на електронну адресу гаранта smikhida50@gmail.com. Під час зустрічей залучена випускниця О. Іванишина підтвердила, що вона брала участь у обговоренні освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На вебсайті ЦДУ розміщена актуальна інформація про ОНП та силабуси дисциплін (<https://surl.li/ndespb>), також наявні Положення, що регулюють освітній процес: про відділ забезпечення якості освітньої діяльності, про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, про моніторинг результатів навчання студентів, про порядок організації та проведення опитування учасників освітнього процесу (<https://surl.li/enqbzf>). Під час зустрічей зі здобувачами було підтверджено, що вони орієнтуються на вебсайті, інформацію отримують своєчасно і в повному обсязі.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу визначено, вони є доступними для ознайомлення (підкритерій 9.1). На сайті ЦДУ оприлюднюється проєкт ОП, зауваження та пропозиції можна надсилати на електронну скриньку гаранта ОП (підкритерій 9.2). ЗВО на своєму вебсайті забезпечує відкритий доступ до інформації та документів відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» (стаття 79). На вебсайті ЦДУ оприлюднено достовірну інформацію про ОНП в обсязі, достатньому для інформування зацікавлених сторін (підкритерій 9.3). Позитивних практик не зафіксовано.

Недоліки

На сайті ЗВО наявна неактуальна та застаріла інформація, а деякі покликання є неактивними.

Рекомендації

Актуалізувати інформацію на сайті ЗВО за всіма напрямками та перевірити клікабельність покликань до 1.06.2025 р.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Зміст ОНП містить необхідні складники для підготовки висококваліфікованих фахівців-філологів. Зокрема програма передбачає навчальні компоненти з педагогіки вищої школи, методики викладання мови та літератури, які реалізуються у дисципліні «Методичні аспекти викладання української мови та літератури в закладах вищої освіти». Також аспіранти проходять аспірантську практику, одним з аспектів якої є підготовка до викладацької діяльності. Під час спілкування з ЕГ аспіранти та випускники вказали, що дуже ефективним є курс «Академічна англійська мова», який готує їх до комунікації у міжнародному науковому середовищі. Викладачка курсу М. Фока підтвердила, що вона створює умови, наближені до реальних, щоб здобувачі вчилися застосовувати свої знання на практиці. Набуття аспірантами компетентностей з методів дослідження реалізується за допомогою дисциплін «Методологія філологічних досліджень», «Інформаційні технології в науці», «Філософія та методологія науки». А дисципліни «Комунікативна лінгвістика», «Системологічна теорія літературного твору» забезпечують різнобічний розвиток здобувачів як дослідників. Наукові інтереси здобувачів враховуються на етапі вступу (в дослідницькій пропозиції) у межах ОНП у виборі наукових керівників та формуванні індивідуальних освітніх траєкторій. Абитурієнти можуть ознайомитися із публікаційною діяльністю потенційного наукового керівника, належністю до наукової школи (якщо вона наявна), тематикою досліджень, вся інформація публічна і її легко знайти (<https://surl.li/egyuuc>); це особливо корисне для здобувачів, які приходять з інших університетів.

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямку досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Теми дисертаційних досліджень аспірантів за останні 2 роки є оприлюдненими на сайті ЦДУ (<https://surl.li/dhfpoq>, <https://surl.li/kntccc>). Аспіранти мають активну публікаційну діяльність. ЕГ провела аналіз та порівняння затверджених тем дисертаційних робіт аспірантів із публікаціями наукових керівників шляхом зіставлення ключових слів та тематичної спрямованості досліджень. Аналіз тематики дисертаційних робіт із мовознавства під керівництвом С. Ковтюх і О. Кирилюк (К. Кучмак «Словозмінна парадигматика українських гідронімів» / Ковтюх С. Л. «Перспективи розвитку системи словозміни іменників у сучасній українській мові»; К. Орехов / С. Ковтюх «Граматичні словники пропріальної лексики: принципи укладання, структура, специфіка»; В. Салтан «Особливості вживання військовоавіаційної лексики в дискурсі російськоукраїнського збройного конфлікту» / О. Кирилюк «Термінологія інформаційної війни»), С. Михиди, Г. Клочека, М. Фоки (В. Бойко «Психопоетика Т. Осьмачки» / С. Михида «Психохронотоп межі болю»; К. Сошнікова «Динаміка творення психологізму в новій і новітній українській літературі» / Михида С., Гонтар А. Психоавтобіографізм малої прози Валер'яна Підмогильного; теми І. Михиди «Антитоталітарна / антиімперська спрямованість творчості Івана Багряного: особистісний вимір» та К. Оцабрика «Мистецтво портретування Григора Тютюнника» концептуально збігаються з напрямом досліджень Г. Клочека; О. Івашина («Національні та особистісні виміри архетипів у творчості Марії Матіос») має спільну публікацію з С. Михидою); Козарь «Художня трансформація психосвіту Миколи Хвильового» / Михида С. П., Бойко В. В. Комплекс меншовартості / переваги у психосвіті Тодося Осьмачки. Голуб «Поетика імпліцитних смислів у творах Г. Тютюнника та Е. Хемінгуей» / Klochek H., Foka M. Slow Reading as a Method for Revealing Implicit Mean ings in the Literary Work: E. Hemingway's Short Story "Cat in The Rain"). Позитивною практикою є спільні публікації наукових керівників з аспірантами (зокрема С. Михиди із О. Івашиною). Також однією з позитивних практик є формування наукових шкіл, що дозволяє здобувачам розвиватися як дослідники у руслі напрацьованих здобутків, поширювати їх та розвивати цікаві їм напрями; зокрема представниками сформованих наукових шкіл є С. Михида та Г. Клочек.

3. Заклад вищої освіти здатний сформувавати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

ЦДУ імені Володимира Винниченка здатний формувати разові спеціалізовані вчені ради, щоб атестувати аспірантів, які навчаються на ОНП «Філологія (українська мова та література)». 06.03.2025 р. опубліковано повідомлення про створення спецради в складі Фоки М. В. (голова), Клочака Г. Д. та Буряк О. Ф. для захисту дисертації «Психопоетика прози Тодоса Осьмачки» аспірантки Вікторії Бойко (наук. керівник – Михида С. П.) (<https://svr.naqa.gov.ua/#/defense/8014>). Аналіз сторінок катедр, що входять до факультету української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій (<https://cusu.edu.ua/ua/pro-filfak>), а також профілів науково-педагогічних працівників у гугл-академії, засвідчує, що в науковій царині, пов'язаній із різноаспектним вивченням української літератури ХХ – початку ХХІ ст. і дотичній до дисертацій аспірантів Ксенії Сошнікової, Дмитра Козаря, Ігоря Михиди, Олексія Оцабрика, Віктора Голуба, працюють і публікують власні дослідження Клочак Г. Д., Михида С. П., Фока М. В., Буряк О. Ф., Гольник О. О. Ці науково-педагогічні працівники є компетентними вченими за тематикою досліджень здобувачів. Наукові інтереси Кирилюк О. Л., Кричун Л. П., Волчанської Г. В., Нестеренко Т. А., Крижанівської О. І. пов'язані з тематикою дисертацій Катерини Кучмак, Костянтина Орехова, В'ячеслава Салтана. Однак ЕГ констатує, що станом на березень 2025 р. ЗВО не спроможний сформувати разову спеціалізовану вчену раду для захисту дисертації аспіранта II року навчання В'ячеслава Салтана (наук. керівник – Кирилюк О. Л.). Адже відповідно до п. 2 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами), голова разової спеціалізованої вченої ради повинен мати науковий ступінь доктора наук і бути компетентним ученим за тематикою досліджень здобувача (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF#Text>). На час проведення експертизи в ЦДУ імені Володимира Винниченка не працює доктор філологічних наук, який досліджує лексику воєнного дискурсу (окрім Кирилюк О. Л., яка є науковим керівником). Під час зустрічі з ЕГ завідувачка кафедри української філології та журналістики Ольга Кирилюк повідомила, що одна з колег працює над докторською дисертацією з мовознавства й повинна здобути відповідний ступінь раніше, ніж аспірант вийде на захист. Гарант ОНП Сергій Михида зазначив, що заклад намагатиметься сформувати разову спеціалізовану раду з голови, рецензента і трьох опонентів, що відповідає чинному законодавству. Як варіант, гарант пропонує залучити когось із докторів наук, які працювали в університеті й мають потужний науковий потенціал, але пішли на пенсію. Отже, ЗВО продемонстрував готовність і можливі шляхи сформувати разові спеціалізовані вчені ради для захисту всіх аспірантів, що навчаються на ОНП.

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

Здобувачі, які навчаються на ОНП «Філологія (українська мова та література)», повною мірою можуть апробувати результати власних наукових досліджень. У ЗВО 4 рази на рік виходять «Наукові записки. Серія: Філологічні науки» (<https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/homepage>), де аспіранти публікують власні наукові доробки. Також здобувачі активно беруть участь у конференціях, які організовує факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій у співпраці з іншими ЗВО України та закордоння. Напр., на XVIII Міжнародній науково-практичній конференції «Мови і світ: дослідження та викладання» (березень 2024 р.) з доповідями виступали В'ячеслав Салтан, Віктор Голуб, Оксана Івашина, Ігор Михида, Олексій Оцабрик (https://cusu.edu.ua/images/conferences/2024/movi_i_svit/Movy_i_svit_Program_2024.pdf); у III Міжнародній науково-практичній конференції «Слово в сучасній науковій парадигмі: євроінтеграційний контекст» (листопад 2024 р.) узяли участь В'ячеслав Салтан, Віктор Голуб, Дмитро Козарь, Ігор Михида, Олексій Оцабрик (https://cusu.edu.ua/images/filology/conf/Progr_slovo_2024.pdf) тощо. Таблиця відповідності тематики досліджень аспірантів напряму (тематичі) досліджень наукових керівників, додана до матеріалів акредитаційної справи, підтверджує публікаційну активність здобувачів. Наукова бібліотека університету надає послуги, що передбачають визначення індексів УДК, безкоштовний доступ до фондів, репозиторію та інформаційних баз даних, таких як Scopus, WoS, Science Direct, Research 4 Life та інші (<https://shorturl.cusu.edu.ua/19d>).

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Інформування здобувачів ОНП про наукові конференції, можливості публікації результатів досліджень та публічні виступи передусім здійснюється через гаранта ОНП, наукових керівників аспірантів, завідувача кафедри, а також через корпоративну електронну пошту, що підтвердили здобувачі на зустрічі з ЕГ. Також в інформуванні бере активну участь Наукова бібліотека ЦДУ через електронний ресурс «На допомогу науковцям» та службу «Електронна доставка документів». Здобувачам забезпечено безоплатний доступ до видань, проіндексованих у базах Scopus, WoS, Science Direct. Продуктивність такого залучення підтверджується численними публікаціями і виступами на конференціях аспірантів, починаючи з першого року навчання. Так, О.О. Івашина долучилася до проєкту DILLUGIS для онлайн навчання за курсами Східно-Баварського університету Амберг-Вайден (<http://surl.li/scklf>) та виступала на II Міжнародному цифровому форумі WSG University (Бидгощ, Польща) (<https://surl.li/bpwfgh>) і на конференції «Innovatins in philology: whims or the need of the hour» Polonia University in Częstochowa. (Ченстохова, Польща, 2023).

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

За результатами спілкування з науковими керівниками і здобувачами ОНП було визначено, що наукові керівники аспірантів мають потужний науковий доробок і долучаються до наукових проєктів і досліджень всеукраїнського і міжнародного рівнів. На кафедрі української філології та журналістики активно працюють науковці у галузях лінгвістики (О.Л. Кирилюк, М.В. Фока, С.Л. Ковтюх) та літературознавства (Г.Д. Клочек, С.П. Михида), підтримуючи високий авторитет знаної філологічної школи. Усі наукові керівники регулярно беруть участь у наукових конференціях та організують наукові заходи на базі ЦДУ (так, у травні 2025 року запланована наукова конференція з ономастики пам'яті проф. В.В. Лучика, який починав творчий шлях в ЗВО). Серед керівників аспірантів С.П. Михида пройшов закордонне стажування в Міжнародному Історико-біографічному інституті (Дубай – Нью-Йорк – Рим – Бургас – Єрусалим – Пекин) в 2022 р. і брав участь у міжнародних проєктах Erasmus+: «Gender Studies», «UTTERLI»; Г.Д. Клочек Г. Д. – у проєкті «Підготовка вчителя ХХІ-го століття» (ун-т ім. Масарика, Брно, Чехія) та в Комплексній програмі сприяння розвитку громадянського суспільства, інформаційної сфери та книговидання у Кіровоградській області на період до 2026 р.; Кирилюк О.Л. – проєкт «Мова інформаційної війни», Зимові курси литовської мови та культури (Інститут литовської літератури та фольклору в м. Вільнюсі, 2025); Фока М.В. – міжнародне стажування «Organization of Educational Process in the Field of Philological Sciences in Ukraine and EU Countries» (2020, Італія), С.Л. Ковтюх є співорганізаторкою конкурсів знавців української мови та профільних олімпіад, популяризаторкою української мови і культури. Результати усіх дослідницьких проєктів знайшли відображення в наукових публікаціях наукових керівників аспірантів: наукові керівники є авторами й співавторами наукових праць, зокрема, курсів лекцій для здобувачів ЗВО та монографій. Участь НПП, задіяних у реалізації чинної ОНП, широко представлено в публікаціях у журналах, індексованих у наукометричних базах.

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Важливість дотримання принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях на тлі гучних плагіатних скандалів у дисертаціях потребує підвищеної уваги до цього питання для здобувачів ОНП. Дотримання академічної доброчесності в ЦДУ визначено Положенням про академічну свободу та академічну доброчесність (<https://shorturl.cusu.edu.ua/6t>), Етичним кодексом спільноти ЦДУ ім. В. Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/196>). У документах передбачено відповідальність НПП і здобувачів, проте не визначено конкретні наслідки порушення академічної доброчесності внутрішніми документами ЗВО. Здобувачі продемонстрували під час зустрічей з ЕГ обізнаність у наслідках порушення академічної доброчесності. Конкретних випадків порушень на ОНП зафіксовано не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Аналіз ОНП засвідчив, що високий науковий рівень підготовки, активність наукових керівників, дотичність тематики їхніх наукових інтересів темам аспірантів, залучення здобувачів до участі в наукових заходах і до публікації результатів власних досліджень, зокрема в безкоштовному університетському виданні з філології категорії Б, вказує на реальний зв'язок освітньої з науковою підготовкою та створення умов для написання дисертації і підготовки до захисту. Підкритерії 10.1., 10.2 повною мірою відповідають вимогам. ЦДУ продемонстрував готовність і можливі шляхи, щоби сформувати разові спеціалізовані ради, а здобувачі мають можливості апробувати свої наукові здобутки, що відповідає підкритеріям 10.3., 10.4. і 10.5., адже здобувачі долучаються до міжнародної спільноти, беручи участь у закордонних стажуваннях і міжнародних конференціях, наукові керівники задіяні в реальних дослідницьких проєктах, а заклад вищої освіти забезпечує дотримання принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях керівників та аспірантів, провадячи політику нульової толерантності до будь-яких проявів плагіату. Це дає підстави ЕГ оцінити критерій 10 як такий, що відповідає рівню В. Позитивні практики: 1. Потужна залученість аспірантів до міжнародної наукової спільноти через участь у закордонних конференціях та стажуваннях. 2. Активна й результативна діяльність наукових керівників та публікації разом зі здобувачами. 3. Чітка процедура контролю за дотриманням академічної доброчесності в науковій діяльності керівників та аспірантів. 4. Формування наукових шкіл, що дозволяє здобувачам розвиватися як дослідники у векторі напрацьованих здобутків, поширювати їх та розвивати цікаві їм напрями.

Недоліки

Недоліків не зафіксовано.

Рекомендації

1. До вересня 2026 р. посилити кадровий склад катедри доктором філологічних наук (українська мова), що уможливить сформувати разову спеціалізовану вчену раду для захисту дисертації аспіранта В'ячеслава Салтана.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
----------	-------------	-----------

Додаток	Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків.pdf	F/kEGnjQ+zgEkP6bsF7KGgnQExFN2JHgXshIZ1V/KWk=
---------	--	--

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Кондратенко Наталія Василівна

Члени експертної групи

Максимчук Віталій Васильович

Підбуртна Діана Володимирівна